Assam

Legislative Assembly Debates

OFFICIAL REPORT

39

PROCEEDINGS OF THE NINTH SESSION
OF TEH ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY
ASSEMBLED AFTER THE FIFTH
GENERAL ELECTION UNDER
SOVEREIGN DEMOCRATIC REPUBLICAN
CONSTITUTION OF INDIA

DP600

BUDGET SESSION

VOL. 1 NO. 18-24

The 7th March, 1975

1989

DEBATES OF THE ASSAM LEGISLATIVE ASSEMBLY, 1975

BUDGET SESSION

VOLUME—I

No-18

Dated the 7th March, 1975

CONTENTS

PAGES

•			
1.	Questions		1-34
2.	Obituary Reference		35-36
3.	Matter Under Rule 301		37—39
	Ruling by the Speaker		39-49
5.	General Discussion on the	Budget	49—58
6.	Adjournment		. 58

Proceedings of the Ninth Session of the
Assam Legislative Assembly Assembled after the
Fifth General Election under
Sovereign Democratic Republican Constitution
of India

The House met in the Assembly Chamber, Dispur.
Guwahati on Friday, the 7th March, 1975, with
the Hon'ble Speaker in the Chair, 16 (Sixteen)
Ministers, 7 (Seven) Ministers of State,
1 (one) Deputy Minister, and 69 (Sixtynine)
Members present.

STARRED QUESTIONS AND ANSWERS
Date: 7th March 1975

Re: Theft of Cattle to Bangladesh

Shri KABIR CHANDRA ROY PRADHANI asked:

★261. Will the Chief Minister be plesed to state -

- (a) Whether Government is aware that more than one hundred Cattle heads have been taken away by notorious persons of Bangladesh in Western border of Assam i. e. from Kedar Village Nalia, Lakhimary, Bhogdangu and other adjacent villages?
- (b) If so, what action has been taken by the Government to stop this and whether any relief has been given to those poor yietims?
- (c) If not, whether Government have communicated these illegal activities of Bangladesh people to the Government of Bangladesh?

Shri SARAT CHANDRA SINHA (Chief Minister) replied:

261. (a) Government have no information regarding such large scale theft of cattle to Bangladesh. According to information available two cases of cattle theft were reported from villages Nalia and Biskhowa under Golokgonj Police Station during 1974. These two cases concerned five heads of cattle.

During 1974, 32 heads of cattle were reported missing from Golokganj Police Station area. In 1975, 25 heads of cattle have been reported missing from Golokganj area.

(b) —To prevent cattle theft patrolling by Police, Home Guards and Village Defence Party have been intensified in the border areas in collaboration with Border Security Force.

No relief has been given to anyone.

(c)-No.

Shri KABIR CHANDRA RAY PRADHANI:—Sir, in reply to my question No. 261(a), it is stated that only 2 cases of cattle lifting were lodged in the Police Station, but I personally have been informed by the Police Officer incharge that more than 50 cattle heads have been already tlifted by the bad elements of Bangladesh. I personally know this. I would like to know whether the Govt. will enquire into this matter and arrange to give relief to those victims.

Shri SARAT CHANDRA SINHA, (Chief Minister) Sir, information is here. It has been stated that in 1975, 25 heads of cattle have been reported missing from Golakganj area, Sir, here in this question the particular villages have been mentioned namely, Kedar village, Nalia village, Lakhimary village and Bhogdangu and other adjacent areas. In these areas 2 cases have been reported. But in that than altogether 25 heads of cattle have been reported missing.

Shri KABIR CHANDRA RAY PRADHANI: Sir, my information is that more than 50 heads of cattle have been lifted by the Bangladesh elements and it is informed by the O.C. Golakganj and it is still going on. Whether the Govt. will enquire into the matter and try to stop all these activities by the Bangladesh people?

Shri SARAT CHANDRA SINHA (Chief Minister): Sir, this is the information on record that has been found even on enquiry. But if the Hon'ble member insists on further enquiry, I will make further enquiry into this.

Starred question no 262 was not put, the Member being absent,

Re: Compensation for Acquisition of Land

Shri RAMESH MOHAN KOULI asked:

- *263. Will the Minister, Revenue be pleased to state-
- (a) Whether Government is aware of the fact that the payment compensation of the balance 50 per cent for acquisition of land in the following cases for B. R. T. F. at Dhemaji under Dhemaji Subdivision, District Lakhimpur are still pending since 1969-70 (I) Case No. 4 of 1966-67 Sosuani Pathar; (2) Golua N.C. Case No. 3 of 1966-67; (3) Siripani Dooni Gaon Case No, 5 of 1966-67; (4) Kapahtali Case No. 6 of 1966-67; (5) Khaliamari No. 2 Case No. 1 of 1966-67; (6) Khaliahmari No. 1 Case No. 8 of 1966-67; (7) Golua Block Case No. 7 of 1966-67?
- (b) If so, the steps taken by Government for immediate payment of the above compensations?

Shri PARAMANANDA GOGOI (Minister, Revenue) replied:

- 263. (a) Yes.
- (b) Yes, payment will be made as soon as the necessary fund

is placed at the disposal of Subdivisional Officer, Dhemaji by the Government of India.

Shri RAMESH MOHAN KOULI: Sir, may I know from the Hon'ble Minister that these cases have been long pending since 1969-70' and the advance payment of these cases have been paid long before, that is, in the year 1968-69. May I know from the Hon'ble Minister, how long these cases will be required to be completed and whether these cases are pending with the State Government or with the Central Government?

Shri PARAMANANDA GOGOI, Minister: Sir, it is a fact that it is a long pending case. But we have been contacting the Govt. of India on this and in January, the Govt. of India wrote to us that they have taken up the matter for quick payment. We are waiting for the fund.

Shri Dulal Ch. Barua: Sir, reply from the Minister was that as soon as the fund is made available, the payment would be made. But when the fund would be made available and from which source the fund would be made available and also whether any record is traceable for the correspondences made with the Govt. of India of not?

Shri PARAMANANDA GOGOI, Minister: Yes, Sir, we have got records. We have contacted the authority with the Govt. of India and they have said that they have taken up the matter and they are going to arrange for quick payment.

শ্রীবদন চন্দ্র তালুকদাৰ ঃ অধ্যক্ষ মহোদয়, কেন্দ্রীয় চৰকাৰৰ টকা সম্পর্কত ৰাজ্যিক চৰকাৰে কেন্দ্রীয় চৰকাৰৰ লগত শেহতীয়া যোগাযোগ কেতিয়া কৰিছিল ?

শ্ৰীপৰমানন্দ গগৈঃ জামুৱাৰী মাইত তেওঁলোকৰ পৰা উত্তৰ আহিছে। যে তেওঁবিলাকে এইটো টেক আপ কৰিছে।

Smti RENUKA DEVI BARKATAKI: Sir, the question is about the payment of compensation to the persons of 4 villages of North Lakhimpur. May I know from the Hon'ble Minister even after 1968-69. if compensation have been paid to persons in and

around Gauhati and whether in many cases the compensation amount of the topbosses of the Congress party has been paid very quickly? Then why the poor peasants of North Lakhimpur have not yet been paid their compensation?

Shri PARAMANANDA GOGOI, Minister: Sir, it is for the Govt. of India to release the amount.

Smti. RENUKA DEVI BARKATAKI: Why the Govt. of Assam has not taken up the matter with the Govt. of India?

... Expange d'as per Direction of the Hon'ble Speaker.

The compensation cases of other top Congress party men have also been disposed of very quickly. But why the Govt. of India have taken so much time to make payment to the poor peasants?

Shri PARAMANANDA GOGOI: Govt. of Assam is taking action.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: Who made payment of the 1st instalment of 50%?

Shri PARAMANANDA GOGOI, Minister: It is the Collector who made payment.

Shri DULAL CHANDRA BARUA: From which fund the payment has been made?

Shri Paramnanda Gogoi, Minister: That information is not readily available with me.

Shri Dulal Chandra Barua: Whether the advance payment has been made by the Govt. of Assam or by the Govt. of India.

Shri Paramananda Gogoi, Minister: Again, Sir, this information in not available with me now.

Shri Dulal Ch. Barua: I want to know why the State Govt. could not make the payment and later on get the reimbursement from the Govt. of India by considering the delay involved in these cases?

Shri Paramananda Gogoi, Minister: Sir, we have made reference and we are waiting to have the fund from the Govt. of India.

Shri Giasuddin Ahmed: Sir the allegations were that big guys were pald quickly and the poor people have not been paid until now. Now, are we to understand from the reply given that it is a fact that big people were paid quickly?

Shri Paramananda Gogoi (Minister, Revenue): I don't think so

Shri Dulal Chandra Barua: Shall we be wrong to presume, under the circumstances, that the Assam Government has not made any correspondence with the Government of India? When was the last letter from Govt of India received?

Shri Ramesh Mohun Kouli: Sir, the same question was put in last session and in the September session also, and the reply was the same. What is the reason? Whether the Assam Government has really taken any action?

Shri Paramanakda Gogoi (Minister, Revenue)—Sir, the last letter received from the Government of India was received on 1.2,75.

Shri Dulal Ch. Barua: Sir, this question is pending before the Government since 1969. There are also other cases pending before the Government for a long time; some cases have been pending settlement even for last twenty years. I want to know from the Hon. Minister in charge of Reveaue whether Government is prepared to place all the correspondences with the Government of India in this connection before the House so that we may see for ourselves the reasons responsible for this inordinate delay in deciding the cases?

Shri Paramananda Gogoi (Minister, Revenue)—Sir, we have been in correspondence with the Government of India, and the last communication that was received from them is dated 1.2.75.

Shri Dulal Chandra Barua: Sir, we want that all correspondence regarding the matter be placed before the House.

Shri Paramananda Gogoi (Revenue Minister) I do not think that it is necessary.

Shri Dulal Chandra Barua—Are we to understand then that no correspondence has been made by the Government of Assam with the Government of India with a view to obtain the necessary fund for expeditious settlement of the compensation cases ?

Shri Paramananda Gogoi (Revenue Minister): Definitely not.

Shri Dulal Chandra Barua: Then I want to know what has stood on the way of Government placing the documents, the correspondences of the Government of Assam with the Government of India, before the House.

Shri Paramananda Gogoi (Minister, Revenue): Sir, that will not serve any useful purpose.

Shri Dulal Chandra Barua—Sir, that will serve a very useful purpose in removing the suspicion that has arisen that Government of Assam is not sincere in their profession that they are taking all necessary steps for payment of the eompensation money and thereby settling these long pending cases. So, we want to have a look to the correspondence that the Government is having with the Government of India in this matter. What is the harm in placing the documents before the House?

8

Mr. Seaker: Minister has already replied to this question when he said that no useful purpose will be served thereby.

Shri Paramananda Gogoi (Revenue Minister): Sir, we have been in communication with the Government of India in regard to this matter all the time. the last letter we received in this connection is dated 2.1.75. There is no doubt that we are very sincere in our efforts to expedite payment.

Shri Dulal Chandra Barua: When was the last letter written to the Government of India by the State Government?

Shri Paramananda Gogoi (Minister, Revenue): Sir, the last letter was received from the Govt. of India in January, then there were correspondence in June and July 1974.

Mr. Speaker: They want to know about the last letter only,

Shri Paramananda Gogoi (Revenue Minister): The letter is somewhere in the file definitely. I will place the letter before the House later on.

Shri Giasuddin Ahmed, Mr. Speaker, Sir, I want to put a supplementary regarding another matter. It appears fund was not made available by the Union Government and so compensation has not been paid. Now, the acquisition authority is the Government of Assam.

May I know why the Government of Assam acquired the land without having the requisite fund at its disposal?

Shri Paramananda Gogoi (Minister, Revenue): Sir, in these days there was no such system. Now, however, we have introcuded a system by which the department acquiring the land should deposit the money with the District Collector prior to the acquisition being made by him,

Shri Giasuddin Ahmed: Since when this new system has been introduced?

Shri Paramananda Gogoi Minister, Revenue): I do not have in my possession at the moment the exact date from which this new system has been introduced or the law regarding this has come into force. But the system now in vogue is that the department requiring the land must place the requisite acquisition money at the disposal of the District Collector before the land is acquired.

Shri Charan Narzari: Sir, this issue of non-payment of compensation for requisition of land has become a problem all over the State. Now, I want to know what is the total amount paid as compensation for acquisition of lands to the land owners?

Mr. Speaker: All over the State?

Shri Charan Narzari: All over the State, in the whole State. What is the total amount of compensation for acquisition of land to be disposed of and what steps taken by the Government to expedite payment?

Mr. Speaker Will you be able to furnish the reply?

Shri Paramananda Gogoi (Minister, Revenue) I cannot, Sir. This is a new question.

ঞ্জীনগেন বৰুৱাঃ টেবুলত থোৱাত কি অস্তবিধা আছে ?

শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ ঃ সংশ্লিষ্ট অধিগ্ৰহণৰ মোকদ্দ মা কেইটাত শতকৰা ৫° ভাগ আগধন দিয়া হৈছিল। এই ৫° ভাগ কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ পৰা পোৱা হৈছিল নে ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ তহবিলৰ পৰা দিয়া হৈছে ?

শ্ৰীপৰমানন্দ গগৈঃ ১৯৬৮ চনৰ খিনি ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ তহবিলৰ পৰা দিয়া হৈছে পিচত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ টকাৰ পৰা ৰেইমবাৰ্চ হৈ গৈছে। গতিকে কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ টকা বুলি ধৰিব লাগিব।

শ্ৰীবদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ ঃ তেখেতে কৈছে যে ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ ফাণ্ডৰ পৰা দিয়া হৈছে পিছত ৰেইমবাৰ্চ কৰা হৈছে। বাকী খিনি ৰাজ্যিক চৰকাৰৰ ফাণ্ডৰ পৰা কিয় দিবনোৱাৰে, পিচত ৰেইমবাৰ্চ কৰিব পাৰিব ?

শ্ৰীপ্ৰমানন্দ গগৈঃ ফাইনেল পে-মেণ্টৰ কথা। কোট লৈ যাব পাৰে আদি নানা কথা আছে।

Starred question Nos. 264 and 265 were not put, the Members being absent.

Re: Water Supply at Nowgong Town

Shri Lila Kanta Bora asked:

★266. Will the Minister, Health be pleased to state—

- (a) Whether it is a fact that the Public Health Department has some boring tests for water supply at Nowgong Town and if so, what are the results?
  - (b) Whether approval of central Government had been obtained?
  - (c) When the actual work is going to be started?

Shri Girindra Chandra Choudhury (Minister, Health) replied:

- 266. (a) The trial boring for deep tube-well in Nowgong Town was done in 1974 by the Geology and Mining Department. The trial has proved that tub-well Schemes can be taken up for supply of drinking water in Nowgong Town.
- (b)—Approval of the Central Government is not required for trial boring.
- (c)—Work on the water supply scheme of Nowgong town can commence only after the scheme prepared by the C. P. H. E. is approved and funds are made available by the Nowgong Municipality,

Re: Deep Tube-Wells in Nowgong Municipality Area
Shri Abul Hussain Mir asked:

★267. Will the Minister, Health be pleased to state—

- (a) Whether it is a fact that some deep tubewells were sunk in Nowgong Municipality area a few months ago and if so, why this important project has been discontinued and construction suddenly stopped?
  - (b) When this project work would be started again?

    Shri Girindra Chandra Choudhury (Minister, Health) replied:
- 267 (a) A trial boring for deep tubewell in Nowgong town was done in 1974 by the Geology and Mining Department. This project has been completed.
  - (b) Does not arise.

Shri Lila Kanta Bora: Sir, may I know when the scheme for approval of the Govt. of India was sent from here?

Shri Girindra Chandra Choudhury, (Mi ister): Sir, the Chief Engineer, Public Health Engineering Department prepared a scheme eosting about 102 lakhs and sent it to the Govt. of India for their approval in February, 1974.

Shri Lila Kanta Bora: Sir, it appears that more than one year has passed after it was sent to the Government of India for their approval May I know what is the reason for such delay in getting the approval of Govt. of India?

Shri Girindra Chandra Choudhury. (Minister): Sir, the fact is that the Government India had to return the scheme with comments that they did not accept the population forecast, the percentage of waste and other technical matters and have sent it back to the Govt. of Assam with those comments for submission of a revised Scheme. Hence the delay.

Shri Lila Kanta Bora: Whether that scheme has been sent back to the Govt. of India with the required modifications?

Shri Girindra Chandra Choudhury (Minister): Sir, it was in December, 1974 that the Govt. of India had returned this matter and again to prepare a fresh scheme it will take a lot of time, at least 4 months time. So, it will go in due course.

Shri Lila Kanta Bora: When it is likely to be sent to the Government of India at the latest?

Shri Girindra Chandra Choudhry, (Minister): I have already said, Sir, that it will take at least 4 months time but I have a scheme in my mind and which for the information of the Hon'ble Member

concerned I can say that I have instructed the Chief Engineer of the Public Health Department not to send the Scheme to the Government of India and till the Municipality agrees I have directed the department to start work on phased basis which I think will cost less than 25 lakhs of Rupees during the first phase of work. If it is below Rs. 25 lakhs there is no necessity of sending the proposal to the Govt. of India.

Shri Lila Kanta Bora: If it is done in a phased way, how long it will take to complete the work?

Shri Girindra Chandra Choudhury, (Minister): It all depends on the Municipality when they can give us the money. The sooner they give the money the sooner the work will be started and completed.

Shri Lila Kanta Bora: If the Municipality gives the money how long it will take to complete the work?

Shri Girindra Chandra Choudhury, (Minister): Sir, it is a project involving more than a crore of Rupees. And if it is done in a phased manner it cannot be completed before 2/3 years.

শ্রীআবৃল হুচেইন মীৰ: অধ্যক্ষ মহোদয়, মই মন্ত্রী মহোদয়ৰ পৰা জানিব পাৰিছো যে ইয়াৰ পানীত ভেক্টেৰীয়া জার্ম বেছিকৈ পাইছে আৰু আইৰণ পোৱাৰ কাৰণে হেলথ বিভাগলৈ পঠাইছে আৰু তাৰ ৰিপট দিয়া বৃলি জানে নে গু

শ্ৰীগিৰীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ চৌধুৰী (মন্ত্ৰী) ঃ চাৰ চৰকাৰে জানে, কাৰণ এইটো জুলজ্ঞি এণ্ড মাইনিঙে বিভাগে কৰিছে শতকৰা ৪'৩ ভাগ কমাই ৩'৩ কৰিবলৈ ব্যবস্থা কৰা হৈছে।

শ্রীলক্ষীকান্ত শইকীয়া ঃ অধ্যক্ষ মহোদয়, পানী যোগান আঁচনি অকল নগাওঁতেই নহয় নলবাৰীৰ কেইখণমান চহৰত পানী যোগান আঁচনি আধক্ষৱা হৈ আছে। যোৱা বছৰ চৰকাৰে সদনত এটা কথা জনাইছিল যে এই আঁচনি-সমূহ আধক্ষৱা হৈ আছে পাইপৰ অভাবৰ কাৰণে মই মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ পৰা জানিব পাৰোনে যে এতিয়া সেইটো কেনেকুৱা পজিচনত আছে আৰু কেতিয়াকৈ সম্প_ূৰ্ণ কৰা হব ?

গ্ৰীগিৰীন্দ্ৰ চন্দ্ৰ চৌধুৰী (মন্ত্ৰী)ঃ চাৰ, মই অনুসন্ধান কৰিহে জনাব পাৰিম।

Re: SCHEME FOR CONSTRUCTION OF BRIDGE OVER BRAHMAPUTRA

Shrimati RENUKA DEVI BARKATAKI asked:

- *268. Will the Chief Minister be pleased to state—
- (a) Whether in the last meeting of the N.E.C., the scheme for construction of a bridge over the Brahmaputra was approved?
- (b) If so, whether the N. E. C. got the required fund for the bridge?
- (c) If not, whether there is any possibility to receive the

Shri SARAT CHANDRA SINHA (Chief Minister) replied:

- 268. (a) No such scheme was discussed in the last meeting of the N. E. C. held on 29th January, 1975.
  - (b) Does not arise in view of (a) above
    - (c) Government, have no information.

Smti. Renuka Devi Barkataki: Sir, the Chief Minister has replied that no such scheme was discussed in the last meeting of the N. E. C., held on the 29th January, 1975. It want to know whether the Government is aware that when the North Eastern that construction of a bridge over the river Brahmaputra either

at Silgaat or at Jogighopa?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): Sir, North Eastern Council was not created for any particular purpose. The North Eastern Council will consider all matters which benefits the constituent States and this project is a matter which will benefit the constituent states.

Smti. Renuka Devi Barkataki: Sir, as the Chief Minister is very expert in avoiding questions, he has replied to my question in a different manner. The question I am asking is whether the N. E. C. has taken the responsibility of an integrated scheme of communication and on that scheme whether the North Eastern council has suggested a bridge over Brahmaputra either at Jogighopa or at Silghat and after that suggestion weather the Govt. of India have accepted the suggestion and if they have accepted the suggestion whether they have given the money for the purpose or not?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): Sir, these matters are being agitated in the North Eastern Council. The Govt. of India has not accepted any such proposal.

Smti. Renuka Devi Barkataki: Leaving aside this, whether the Government of Assam has suggested any proposal for a bridge.

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): We have not suggested. As a matter of fact, the House passed a resolution on this matter.

শ্রীসোনেশ্বৰ বৰাঃ অধ্যক্ষ মহোদয়, এন, ই, চিৰ মেম্বাৰ হিচাবে অসমৰ
মুখ্যমন্ত্রীয়ে ব্রহ্মপুত্রৰ দলংখনৰ বাবে প্রস্তাৱ দিছিল নেকি ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মুখ্যমন্ত্ৰী) ঃ দিয়া নাই।

Smti. Renuka Devi Barkataki : Sir, as the Chief Minister has

said that the matter was being agitated in the N. E. C. meeting. May I know whether any concrete decision was passed in the N. E. C. meeting.

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): Not in the N.E.C. meeting. We met the Prime Minister and others and at various levels these are being discussed.

Shri Ataur Rahman: Is it not a fact that a bridge at Jogighopa has been tentatively agreed by the Central Government?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): I do not know.

Shri Dulal Chandra Barua: Whether it is a fact that the North Eastern Council has recommended for inclusion of this project in the Fifth Five Year Plan. If so, what is the fate of these recommendations? Secondly, I want to know whether the resolution that had been adopted here in this House had been communicated to the Govt. of India? If so, when?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): I will have to see the proceedings of the last meeting before I am in a position to answer to this question.

Smti. Renuka Devi Barkataki: Sir, resolution to that effect was passed by this House. I want to know whether the Government is sincere enough to take follow up action on the resolution of the House? If so, whether the decision of the House has been communicated to the Govt. of India?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): Sir, this question is not relevant to the main question asked.

Shri Dulal Chandra Barua: Sir, my colleague was asking that apart from the recommendations made by the North Eastern Council in regard to such a project whether the resolution that was

adopted by this House in regard to the construction of a bridge either ar Jogighopa or at Silghat, whether the Govt. hes taken any follow up action on that resolution. If so in what way?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): Sir, the question has been put regarding whether in the last meeting of the N.E.C., the scheme for construction of a bridge over the Brahmaputra was approved. That has been replied to. About the rest, it will have to be looked into.

Smti. Renuka Devi Barkataki: Sir, my question is very clear. Whether there is any proposal for inclusion of a scheme for construction of a Bridge over. Brahmaputra either at Jogighopa or at Silghat in the Fifth Five Year Plan. The Chief Minister has himself said that a resolution has been adopted in this regard by this House. I want to know whether the Govt. of Assam, under the leadership of the present Chief Minister has given any importance to the resolution adopted by this august House. If so, whether any correspondence has been made by the Government of Assam with the Govt. of India in this regard?

Shri Sarat Chandra Sinha (Chief Minister): Sir, this question is not relevant to the present question which has come up for reply.

Shri Dulal Chandra Barua: Sir, it is very relevant. The question was whether any action has been taken and the Chief Minister has replied that even this House had adopted a resolution to this effect in the last session. We want to know whether any follow up action on this resolution taken by the Government of Assam for taking up the bridge.

Shri Sarat Chandra - Sinha (Chief Minister): I have replied, Sir,

that so far as the resolution adopted in this House, I shall have to see what steps have been taken on it.

Shri Dulal Chandra Barua: We want your protection. Many resolutions have been adopted in this House and this Government is not giving any importance to any resolution. When the Chief Minister has himself said that this House has also adopted a resolution, we have every right to know what action has been taken by the Government of Assam.

Shri S. C. Sinha: I want notice, Sir,

Mr. Speaker: He has said he will look into it.

শ্রীদোনেশ্বৰ বৰা : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এই বিধান সভাত হোৱা আলোচনা আৰু মাননীয় সদৃদ্য সকলে কৰা মন্তব্যর পৰিপ্রেক্ষিততে মই আমাৰ মৃথ্যমন্ত্রী মহোদয়ক এই কথা স্থধিম যে, যিহেতু তেখেত এন, ই, চিব সদৃদ্য সেই হিচাবে তেখেতে ব্রহ্মপুত্রৰ ওপৰত এখন দুলং দিয়াৰ কথাটো এন, ই, চিত উত্থাপন কৰিবনে ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ (মৃথামন্ত্ৰী) : সেইটো কৰিবলৈ প্ৰস্তুত আছো।

Shri Lila Kanta Bora: As far as I remember during the last Winter Session of the Assembly the then P. W. D. Minister assured the House in reply to a supplementary question that he would take up the construction of Silghat Bridge, if necessary by taking loan from the World Bank. What is the position now?

Shri S.C. Sinha (Chief Minister): This is also a new question Sir.

Shrimati Renuka Devi Barkataki: We are asking the question whether there is possibility for receiving fund in the 5th Plan for a Bridge over the Brahmaputra. There was an assurance and a resolution was adopted in the House. I want to know what response the Government of Assam has got from the Govt. of India.

Mr. Speaker: The question refers the then Minister P.W.D.

বি: কেন্দুকোনাত ৰাষ্ট্ৰীয় পথ পৰিবহন নিগম অফিচ

শ্রীমানবেন্দ্র নাথ শম্মাই স্থধিছে :

★২৭৪। মাননীয় পৰিবহন বিভাগৰ মন্ত্ৰী মহোদয়ে অন্তগ্ৰহ কৰি জনাবনে—

- (ক) যোৱা ২৫।১২।৭৪ ইং তাৰিথে পৰিবহন মন্ত্ৰী মহোদয়ৰ ওচৰত কেন্দু-কোনা অঞ্চলৰ বাইজে কেন্দুকোনাত এটি ৰাষ্ট্ৰীয় পথ পৰিবহণ নিগমৰ বাছ সহকাৰে এটি অফিচ খোলাৰ কাৰণে দাবী জনোৱা কথাটো সচানে ?
  - (খ) যদি জনাইছিল ভাৰ বিহিত ব্যৱস্থা ইতিমধ্যে কিবা কৰা হৈছেনে?

শ্ৰীইন্দ্ৰেশ্বৰ থাউণ্ড (পৰিবহন বিভাগৰ মন্ত্ৰী)য়ে উত্তৰ দিছে :

२१८। (क)-- इग, मँ हा ।

(थ)—विषयरो व्यमय रमघानय १४ श्रीवरश्न निगमव विरवहनाधीन देश व्यादह ।

Re: New Roads

Shri PROMODE GOGOI asked:

- *275 Will the Minister, P. W. D. be pleased to state -
- (a) Whether the New Roads to be taken over during first year of the 5th Plan have been selected in Sibsagar P.W.D. Division.
  - (b) If so whether estimates have been prepared for these roads?
- (c) If so, whether necessary funds have been allotted for construction of the roads?
- (d) If so, whether these roads are expected to be completed by 31st March 1975.

Shri MAHAMMAD IDRIS (Minister, P. W. D.) replied :

275. (a) Only new Roads under M. N. P. have been selected. (b)—Yes.

- (c)-Necessary funds are being allotted.
- (d)—Efforts are being made to complete as many numbers of roads as possible within 31st March 1975.

Re: Site for State Capital

Shri LILA KANTA BORAH asked :

- * 276. Will the Chief Minister be pleased to state-
- (a) What is the latest position regarding selection of Site for the State Capital ?
- (b) Whether the site selection Committee has visited any site for the purpose and if not, why not ?
- (c) Whether the Committee has been dissolved and if not, what are the reasons for not discharging the duties for which it was formed?

Shri SARAT CHANDRA SINHA (Chief Minister) replied:

- 276. (a)—The committee of Experts appointed for Selection of Site for the Capital of Assam is still engaged in collecting more data and particulars for study and examination.
- (b)— The Committee has not yet visited any site for the purpose. Intimation has however been received that the Committee is planning to visit Gauhati in the 3rd week of March 1975 to Chandrapur and Silghat areas.
- (c)— No. The question does not arise in view of replies

Mr. Speaker: Now, Item No. 2. Obituary reference.

Shri S. C Sinha (Chief Minister): Sir, We are shocked to learn that Shri Hamdan Mohon Halflangbar who was member of this House has expired recently. Sir, Shri H. M. Halflangbar as a member of this House contributed to the various economic and other development of the State. He was a good social worker. He came from the North Cachar Hills and during his tenure in the legislature, I had also the opportunity to meet him, discuss with him. I was very much impressed with his views on the social and economic development of that regioon. In his death we have today lost a great social worker. Sir. we express our sincere condolences to the bereaved family.

Shri Gaurisankar Bhattacharyya: We on this side of the House express our deep condolence at the demise of H. M. Halflangbar who was a member of this House for 5 years from 1957-62. He was our colleague here and those who had the opportunity of meeting him and knowing him in this House will probably remember his placid face - always in his mouth a mouthful of beteinut a white clothed gentleman in Dhuti and Panjabi, a stout figure always smiling and seldom speaking and though he was a man was a man of great understanding, a speech he typical Assamese gentleman. Throughout his life he associated himself with the educational and social development of his community in the region where he succeeded in functioning. His contribution in this region was confined not only to this House but was also spread to the affairs of the District Council where he could fix himself in the grass-root. I as one feel, a personal loss in his death because we were very good friends of the same age, born in the same year and had the opportunity of working together for 5 years. Therefore, in addition to the association on behalf of this side of the House at his demise, I take this opportunity of making a personal reference and condolence in his death. May his sole rest in peace.

শ্রীসোনেশ্বৰ বৰা : মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, সান্ধন মোহন হাফলং বাৰ ১৯৫৭ চনৰে পৰা ১৯৬২ চনলৈকে এই সময় চোৱাৰ ভিতৰত এই বিধান সভাৰে এজন যশয়ী সদস্য হিচাবে বিৰাজ ক্ৰিছিল, তেখেতে. ৰাজ্যখনৰ প্রতি কৰি যোৱা কামৰ স্মৰণ কৰি তেখেতৰ মৃত্যুত মই আৰু মোৰ দলৰ ফালৰ পৰা গভীৰ শোক প্রকাশ কৰিছো আৰু তেখেতৰ স্বৰ্গগত আত্মাৰ সদগতি কামনা ক্ৰিলো।

Shri Promode Ch. Gogoi: Mr. Speaker Sir, we condole the death of Shri H. M. Halflangbar, a former of this Legislature, I associate with the feelingsete pressed by other members of the House.

শ্রীকবিৰ চন্দ্র ৰায় প্রাধানী : নাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, এই পবিত্র সদনৰে এজন প্রাক্তন সদস্যৰ মৃত্যুত মই গনতান্ত্রীক দলৰ পৰা গভীৰ ত্ব্থ প্রকাশ করিছো আৰু শোক সম্ভপ্ত পৰিয়াললৈ মোৰ সমবেদনা জ্ঞাপন করিলো।

Mr. Speaker: I associate myself with the feelings and sentiments expressed by the Leader and other hon. members of the House on the demise of Shri Mandhan Mohan Halflangbar. Born in 1915 at Gonjung Village of North Cachar Hills District, Shri Halflangbar became very much interested in social works. He was elected to the Assam Assambly in 1957 and served as Chairman of the North Cachar District Council from 1957-65.

This popular leader passed away on 1st February, 1975 due

We mourn his loss and convery our heartfelt sympathy to

I now request the hon members to rise in their Seats and observe two minutes silence as a mark of respect to the departed

(Two minutes silences observed)

Mr. Speaker: Item no 3, Matter Under Rule 301

শ্রীডাক্তৰ ৰবীন্দ্র কুমাৰ গোস্বামী :— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, অসম বিধান সভাৰ প্রক্রিয়া আৰু কার্য্যপৰিচালনাক নিয়মারলীৰ ৩০১ নিয়ম অনুসৰি ১৯৭৫ চনৰ ৩১ জানুৱাৰী তাৰিখৰ 'অসম' ট্রিবিউন' কাকতত প্রকাশিত ''Over one thousand died of Starvation in Barpeta'' শীর্ষক বাতৰিটোৰ প্রতি মই সদনৰ দৃষ্টি আকর্ষন কৰিব বিচাৰিছো।

বাতৰি কাৰ্কতত উল্লেখ কৰিছে যে প্ৰায় ১০০০ কৈ অধিক লোক বৰপেটা চাবডিভিজনৰ বাঘবৰ আৰু মন্দীয়াৰ এৰিয়াত অনাহাৰত মৃত্যু বৰণ কৰিব লগীয়া হৈছে যোৱা ৬ মাহৰ ভিতৰত আৰু বাকী প্ৰায় ৫*০০০* তকৈ ~~জন-~~ সংখ্যাৰ লোক বেকী আৰু ব্ৰহ্মপুত্ৰৰ লগত নানা ভাৱে সংগ্ৰাম কৰি জীয়াই থাকিবলৈ চেষ্টা কৰিছে যোৱা বছৰৰ উপৰ্য্যুপৰি বানপানীৰ প্ৰকোপত পৰি তেওঁ-লোকৰ অৱস্থা অতিকৈ শোচনীয় হৈ পৰিছে। এই নিপিড়ীত লোক সকলৰ বেচি ভাগ ক্বৰক আৰু খেতিয়ক শ্ৰেণীৰ লোক। এই লোক সকলে উত্পাদন কৰা ধান মাহ সৰিয়হ মৰাপাট ইতাাদি ইতিমধ্যে মজুতকাৰী সকলৰ হাতত অতি কম দামত এৰি দিবলগীয়া হৈছে ফলত সেই সকল লোকৰ দৈনিক ক্ৰয় ক্ষমতা হ'াস পাই আহিছে। সেই সকল লোকৰ লৰা ছোৱালীৰ অৱস্থা অতিকৈ শোচনীয় হৈ পৰিছে তেওঁলোকৰ থাবলৈ নাপাই যথেষ্ট দিন অনাহৰত থাকিব লগীয়া হেৱাই তেওলোকৰ কংকাল ওলাব লগীয়া হৈ পৰিছে। এই মাটিহীন শ্রমিক শ্রেণীৰ লোক সকলে খান্তৰ অভারত কচু কলগছ খাই কোনো-মতে জীৱন ধাৰণ কৰি আছে। গতিকে এই ভয়াবহ পৰিস্থিতিৰ আজি যদি হাস নাপাই তেতিয়াহলে ই সচাঁকৈয়ে শোচনীয় অৱস্থা হৈ পৰিব আৰু তাৰোপৰি কেইমাহ মানৰ ভিতৰতে এই লোক সকলৰ ক্ৰয় ক্ষমতা একেবাৰে বিলুপ্ত হৈ যাব । এনেঅৱস্থাত ব্যাপক সাহার্য্য ব্যৱস্থাৰ অবিহনে এই লোক সকলক ৰক্ষা কৰাৰ কোনো গত্যন্তৰ নাই। তই খিনিতে এটা কথা উল্লেখ কৰিব পাৰি যে অনাহাৰত মৃত্যুৰ যিটো সংজ্ঞা সেইটো নিৰুপণ কৰা হৈছিল বুটিছ ৰাজ্ঞাৰ দিনতেই।

আজি আমাৰ দেশ সাধীন হোৱাৰ পিচতো বৰ্ত্তমানৰ পৰিবৰ্ত্তিত সমাজৰ

লগত খাপ খুৱাই 'ষ্টাৰভেচন দেশৰ' অনাহাৰত মৃত্যু সংজ্ঞাটো নতুনকৈ নিৰুপণ কৰিবলৈ মই চৰকাৰক অন্ধৰোধ কৰিলো। আজি অনাহাৰত মানুহৰ মৃত্যু হৈছে। এই মৃত্যু পৃষ্টি জনক খাদ্যৰ অভাবতহে হৈছে। কিন্তু অখাদ্য খাই মৃত্যু মুখত পৰা বুলি কোৱাটো চৰকাৰৰ এটা গতানুগতিক নিয়ম হৈ পৰিছে। মই জানো যে, আৰু মই এজন চিকিত্সক হিচাবে কব বিচাৰিছো যে, পৃষ্টি-কৰ খাদ্যৰ অভাৱত আৰু অখাদ্য খাই বহুতো মানুহ মৃত্যু মুখত পৰিছে। আজি যি সকল মানুহে খাবলৈ নাপায় পেটৰ জালাত জীয়াই থাকিব নোৱাৰি কোনো বাচ-বিচাৰ নকবাকৈ ভক্ষন কাম আৰম্ভ কৰিছে। আৰু এই দৰেই মৃত্যুক বৰণ কৰিছে। গতিকে মই চৰকাৰক অনুৰোধ কৰো যাতে বুটিছৰ দিনতে যি ষ্টাৰভিচন দেখৰ ফৰমূলা বাহিৰ কৰা হয়, সেইটো বৰ্ত্তমান সমাজৰ লগত খাপ খুৱাই পৰিবৰ্তন কৰিব লাগে।

অধ্যক্ষ মহোদ্য, ১৯৭৫ চনৰ ৩১ জানুৱাৰী তাৰিখৰ অসম টি বিউন কাকতত প্ৰকাশিত ১০০০ মানুহৰ ষ্টাৰভেচন দেখৰ যি বাতৰিব প্ৰতি দৃষ্টি আকৰিত কৰা হৈছে দ্ৰেইটো উপযুক্ত হৈছে। যোৱা ৬ টা বানপানীয়ে সেই অঞ্চল কেইটা বৰ বেয়াকৈ ছুৰ্গতি মুখলৈ ঠেলি দিছে। এই কথাটো একে বাৰে সত্য। আৰু তাত থকা এই দৰিজ লোকসকলে নানা কষ্টৰ সন্মুখীন হব লগা হৈছে। আমাৰ গোস্বামী ডাঙৰীয়াই কোৱা যি সকল মাটিটীন কুষি বন্ধুৱা আছে তেখেত সকলৰ অতিশয় কষ্ট হৈছিল, এইটো কথা সত্য। খাবলৈ নাপাই অনাহাৰ জনিত কাৰণত নতুন সংজ্ঞা কৰাৰ কথা গোস্বামী ডাঙৰীয়াই কৈছে। এই বিষয়ে মই পাৰ্গত নহয়। কিন্ত আমাৰ হাতত যি ৰিপোট আছে সেইটো হব পাৰে বৃটিছে কৰি যোৱা সংজ্ঞা, ক্লিন্ত অনাহাৰত মূৰ্ত্য হোৱা নাই। তথাপি অসম চৰকাৰে বৰপেটী মহকুমাত ৭ লাখতকৈ অধিক টকা সাহায্য মূলক কামত এই সময়ছোঁৱাত দিছে ৷ আৰু ইতিমধ্যে যি সকল লোকৰ ঘৰবাৰী গড়া খহনীয়াত পৰি বিনষ্ট হৈছে তেনে লোকৰ ভিতৰত ৫০০ মামুহক মাটি দিয়াৰ বন্দবন্ত হৈছে। আৰু মনদিয়া মৌজাৰ আলিগাও পথৰ নামত প্ৰায় ৫০০ মাইহক বসতি দিয়া হব। বাকী লোকসকলক ইতিমধ্যে আন আন ঠাই বিচাৰি ততি পুনৰ বাসন দিয়াৰ বাবে যত্ন কৰা হৈছে। এই অৰ্থ নৈতিক তুৰ্যোগৰ সময়ত

অভাৱৰ আৰু নানা কণ্টৰ সন্মুখীন হোৱা লোক সকলৰ কথা চৰকাৰে পাহৰি যোৱা নাই। ইতিমধ্যে অসম চৰকাৰে সেই অঞ্চল বিলাকত অধিক পৰিমাণে সাহাৰ্য্য মূলক আচনিৰ দ্বাৰা কাম কৰিবৰ কাৰণে ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। সেই অঞ্চল বিলাকত টেষ্ট ৰিলিফ আদিও দিয়া হৈছে। আৰু উন্নত ধৰণে তেওঁলোকক পুনৰ বাসন দিয়াৰ বাবে চেষ্টা কৰা হৈছে।

RULING BY THE SPEAKER

Mr Speaker: Hon. Members Shri Dulal Chandra Baruah and others tabled an adjournment motion to discuss the serious arising out of the alleged inhuman attrocities committed by the police on Shri Biswa Goswami, General Secretary, Socialist Party, Assam at Borjhar on 5th instant while he was about to emplane for Delhi to meet Shri Jay Prakash Narayan. Shri D. C. Baruah and many other hon. members in support of their contention submitted that the attrocities committed by police on Shri Biswa Goswami had violated the fundamental rights and individual liberty. The Minister, Parliamentary Affairs had disputed the contention that police committed inhuman attritoies on Shri Biswa Goswami as alleged by the members of the opposition.

It is an well-accepted proposition that when Government dispute the facts stated in the notice of the Adjournment Motion the Speaker has to accept the Government version of the fact. The Hon, members could not produce any other factual basis except the press report which has not been admitted by the Government. It has been held several times before, that arrest made in due administration of Law is not a fit subject for an adjournment motion and since Govt. has disputed the alleged attrocity committed on Shri Biswa Goswami

I rule it out of order.

Shri Dulal Chandra Barua: Mr. Speaker Sir, we are bound

to bow down to your ruling. But the whole thing is we are distressed with the action of the Government in connection with the arrest of the Socialist leader, Shri Biswa Goswami. Now can we not expect a statement from the Hon'ble Chief Minister under what circumstances this leader was arrested?

Shri Sarat Chandra Sinha, (Chief Minister): Sir, no statement will be possible from the Government.

শ্রীবদন তালুকদাৰ: অধ্যক্ষ মহোদয়, আপুনি কৈছে যে, পুলিচৰ ফালৰ পৰা কোনো ৰকমৰ অট্রচিটি দেখুৱা হোৱা নাই। কিন্তু ইয়াতে এটা ডাঙৰ কথা চলি আছে। চৰকাৰে এই প্রশাৰ ওপৰত কিয় এটা ষ্টেটমেণ্ট দিব নোৱাৰে!

শ্রীশবত চন্দ্র সিংহ (মুখ্যমন্ত্রী) ঃ অধ্যক্ষ মহোদয়, এই কথাটো ইমান চিৰিয়াচ যে, এতিয়া মই এই বিষয়ে এটা ষ্টেটমেন্ট দিয়া কঠিন হব। কাৰণ পুলিচৰ তদন্তৰ কাম চলি আছে, গতিকে মই এটা ষ্টেটমেন্ট দিলে হয়তো পুলিচৰ তদন্তৰ কামত ব্যাঘাট হব পাৰে। গতিকে মই ভাবো যে, এই ষ্টেটমেন্ট দিয়া উচিত নহব।

শ্রীগুলাল চন্দ্র বৰুৱা ঃ অধ্যক্ষ মহোদয়, এই কথাটো চিৰিয়াচ কাৰণেই আমাক ষ্টেটমেণ্ট দিব লাগে। এই বিষয়ত আমাক এদজৰমেণ্ট মোচন আনিবলৈ নিদিলে যেতিয়া আৰু মুখ্যমন্ত্রীয়ে নিজেই এইটো কথা যেতিয়া চিৰিয়াচ বুলি কৈছে তেনেস্থলত এইটোৰ এটা ষ্টেটমেণ্ট মই - মুখ্য মন্ত্রী মহো দয়ৰ পৰা বিচাৰো।

শ্রীশবত চন্দ্র সিংহ (মুখ্যমন্ত্রী) ঃ অধ্যক্ষ মহোদয়, এইটো এটা নিশ্চয় চিবিয়াচ ক্র্মী। কাবণ এজন পলিটি চিয়ানক গুৰুত্ব অপবাধত এবেষ্ট কর্বা হৈছে। এই বিষয়ে পুলিচে তদন্ত কবি আছে। গতিকে মই এটা ষ্টেটমেন্ট দিয়াতো একেবাবে উচিত নহব। দিলে তেওঁলোকৰ বিচাৰৰ তদন্তত ব্যাঘাটহে হব পাবে। গতিকে, মই এই বিষয়ে কোনো ষ্টেটমেন্ট দিব নোৱাবো।

শ্রীমতী ৰেণুকা দেৱী বৰকটকীঃ অধ্যক্ষ মহোদয়, এইটো এটা চিৰি-য়াচ অফেন্স বুলি মন্ত্রী মহোদয়ে নিজে কৈছে। আজি যিটো বেচিচত চচি-য়েলিষ্ট পার্টিৰ সাধাৰণ সম্পাদক জনক বেলট পেপাৰৰ বাবে এৰেষ্ট কৰা হল সেই একেটা কাৰণতে সদনৰ মজিয়াত বেলত পেপাৰ দিয়াৰ বাবে আমাৰ ১৪ জন বিৰোধী দলৰ এম, এল, এক গ্ৰেপ্তাৰ কৰিবলৈ চৰকাৰৰ সাহস নহল কিয়? তেতিয়া মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াই এই কথাৰ গুৰুত্ব বুজা নাছিল কিয়? কিন্তু বিশ্ব গোস্বামীৰ হাতত ওলোৱাৰ কাৰণেই এই কথাৰ গুৰুত্ব বেছি হল অথচ আমি ১৪ জন এম, এল, এই একে বেলট পেপাৰ দিয়াৰ বাবে কিয় মন্ত্ৰী মহোদয়ে ঘটনাৰ গুৰুত্ব উপলব্ধি কৰিব নোৱাৰিলে? আমি যেতিয়া সভা স্থগিত প্ৰস্তাৱটো আলোচনা কৰিবলৈ ওলাইছিলো তেতিয়া এইটো এটা কেন্দ্ৰীয় বিষয় বুলি এইটো আলোচনা কৰিবলৈ দিয়া নহল। আৰু এতিয়া ১৪ জন এম, এল, এই যেতিয়া বেলট পেপাৰ এই সদনত দেখুৱালো তেতিয়া ইয়াৰ অকনো গুৰুত্ব নাইকীয়া হৈ পৰিল। কিয় চৰকাৰে এই ১৪ জন এম, এল, এ গ্ৰেপ্তাৰ কৰিব নোৱাৰিলে? বিশ্ব গোস্বামীয়ে জয়প্ৰকাশ নাৰায়নক লগ কৰিবলৈ যোৱাৰ কাৰণে ইয়াৰ গুৰুত্ব বেছি হলনেকি? নে আজি কালি বেলট পেপাৰ বাহিৰত ওলোৱাতো একেবাৰে সাধাৰণ কথা হৈ পৰিল নেকি? যাৰ কাৰণে আমাকো বেলট পেপাৰ উলিয়াই দিয়াৰ বাবে এৰেই কৰিবলৈ সাহস নকৰিলে?

অধ্যক্ষ মহোদয়, আমাৰ অসমৰ ৰাইজে আৰু সদনৰ সকলো সদস্যই আপোনাৰ ফালেই চাই আছে। চৰকাৰে ফি পদ্ধতিৰে গণতন্ত্ৰ ভাঙি ছিঙি চুৰমাৰ কৰিবলৈ ওলাইছে বৰপেটা নিৰ্ব্বাচনত যি কৰিলে আৰু তাৰ কাৰণে আমাৰ ইয়াত বিধান সভাৰ মজিয়াত সোমবাৰে মাননীয় সদস্য বদন চন্দ্ৰ তালুকদাৰ ডাঙৰীয়াই যি বেলট পেপাৰ দাঙি ধৰিলে সেই সংক্রান্তত চৰকাৰ পক্ষৰ পৰা কোনো গুৰুত্ব নিদি সেই বেলত পেপাৰ যেতিয়া বিশ্ব গোস্বামী ডাঙৰীয়াই দিল্লীলৈ নিৰ্ব্বাচন আয়োগৰ ওচৰত, পার্লিয়ামেণ্টত দাখিল কৰিবলৈ ওলাই বৰঝাৰ বিমান কোঠ পায়গৈ তেতিয়া তাত তেখেতক এৰেষ্ট কৰিলে। এই অৱস্থাৰ পৰিপ্রেক্ষিতত মূখ্যমন্ত্রীৰ পৰা এটা ষ্টেটমেণ্ট বিচাৰিছো। তেতিয়া বেলট পেপাৰ আমি ১৩৪ জন এম এল এই দাখিল কৰাতো তাৰ গুৰুত্ব নাথাকিল অথচ বিশ্ব গোস্বামীয়ে দিল্লীলৈ লৈ যাবলৈ খোজোতে তেতিয়া গুৰুত্ব বুজি পালে, যদি গুৰুত্বই আছিল তেনেহলে আমাক এই ১৪ জন এম-এল এক এবেষ্ট নকৰিলে কিয় ? ইয়াৰ এটা ষ্টেটমেণ্ট মুখ্যমন্ত্রীৰ পৰা আমি বিচাৰিছো।

শ্রীত্বলাল চন্দ্র বৰুৱা : অধ্যক্ষ মহোদয়, ইয়াত ছটা কথা চাব লাগিব।
বিধান সভাত বেলট পেপাৰ দাখিল কৰা বিষয়টো গুৰুত্বপূর্ণ হয় নে নহয়।
সেইটো কথা প্রথম চাব লাগিব আৰু তাৰ পিচত আন কথা হ'ল আমি ক'ৰ পৰা পাইছো সেইটো পিচৰ কথা, আমি যতেই নাপাওঁ কিয় আমি ইয়াত দেখুৱাইছো আৰু সেই বেলট পেপাৰ সঁচা বেলট পেপাৰ। যোৱা সোমবাৰে ইয়াত বিধান সভাৰ মজিয়াত দেখুৱা হৈছে কিন্তু চৰকাৰ পক্ষৰ পৰা তাত কোনো গুৰুত্ব আৰোপ কৰা নহল। কিন্তু যেতিয়া বিশ্ব গোস্বামী ডাঙৰীয়াই দিল্লীৰ নিৰ্ব্বাচন কমিচনৰ আগত, পালিয়ামেণ্টৰ আগত দাখিল ক্ষবিবলৈ গৈছিল তেতিয়া বৰঝাৰ বিমান কোঠত বেলট পেপাৰ লৈ যাৰ খোজা, ইলেকচন পেটিচন লৈ যাব খোজা বিশ্ব গোস্বামী ডাঙৰীয়াক এবেষ্ট কৰিলে। সেইদিনাখন কিয় এই কথাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ বুলি ভবা নহল গ এই গোটেই কথাটোৰ এটা ষ্টেটমেণ্ট আমি মুখ্যমন্ত্ৰী ডাঙৰীয়াৰ পৰা দাবী কৰিছো।

(সদনত কেবাজনো সদস্যই ক্বলৈ আৰম্ভ কৰে : অলপ গোলমলীয়া অৱস্থাৰ সৃষ্টি হয়।)

অধ্যক্ষ ঃ আপোনালোকে আলোচনা বিচাৰিছে নেকি ?

(ভইচঃ আমাক ষ্টেটমেণ্ট লাগে)

Mr. Speaker: You may give a short Notice question that will be considered.

(সদনত গোলমলীয়া পৰিস্থিতিৰ সৃষ্টি হয়। একো ভালকৈ শুনা নাযায়।)

অধ্যক্ষ ঃ ষ্টেট্মেন্ট দিয়াৰ কথা কৈছে গতিকে তদন্ত কৰি ষ্টেটমেন্ট এটা

শ্রীত্বলাল চন্দ্র বৰুৱা ঃ কোন দিনাৰ পৰা বিষয়টোৰ গুৰুত্ব বাঢ়িল ? সোমবাৰে বিধান সভাৰ মজিয়াত দান্তি দেখুৱাওঁতে গুৰুত্ব বুজি নাপালে অথচ তাৰ পিচত কোন দিনাৰ পৰা সেই বেলট পেপাৰৰ গুৰুত্ব বাঢ়িল। সেই দিনা মুখ্যমন্ত্রী শুই আছিল নেকি ?

শ্ৰীশৰৎ চন্দ্ৰ সিংহ ঃ চাৰ, সকলো কথা সীমা ৰাখি ক্ব লাগে আৰু বুজি লৈহে কব লাগে। যেতিয়া ডেপুটি স্পীকাৰে কলিং দিছিল যে মোচন ৰুল্ডদ আউট, তেতিয়া আৰু এক্সিবিট কৰাৰ কথা নাহে। উঠিবই নোৱাৰে কিয়নো মোচনেই এলাও নহল।

শ্ৰীহুলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা : এইটো ব্ৰীচ অব প্ৰিভিলেজ।

শ্ৰীৰামচন্দ্ৰ শৰ্মা ঃ তিনি তাৰিখতে বেলট পেপাৰ দেখুওৱা হৈছিল ইমান দিনে কি কৰিছিল ?

Shri Sarat Ch. Sinha (Chief Minister): I insist that it is the fact (interruption). I depindtely say that the papers was never exhibited. They aware going out and just waring.

জ্ঞীসোনেশ্বৰ বৰা : এইষাৰ কথা বিধান সভাৰ নিচিনা পৰিত্ৰ সদনত মুখ্যমন্ত্ৰীৰ নিচিনা লোক এজনে কৈছে তেখেতে সঁচা কথা বুলি বুকুত হাত দি কব পাৰিবনে ?

শ্রীশবৎ চন্দ্র সিংহ (মুখ্যমন্ত্রী) ঃ সঁচা কৈছো নে মিছা কৈছো সেইটো সদমে জানিব।

শ্রীছলাল চক্র বৰুৱা ঃ আমাৰ ফালৰ পৰা মাননীয় সদস্য শ্রীবদন চক্র তালুকদাৰ ডাঙৰীয়াই বেলট পেপাৰ বিলাক দাঙি দেখুৱাইছিল তেতিয়া মুখ্যমন্ত্রী ডাঙৰীয়াই মন কৰা নাছিলনেকি ? •

শ্ৰীহৰেন্দ্ৰ নাথ তালুকদাৰ ঃ আমি দেখা নাই।

শ্ৰীছলাল চন্দ্ৰ বৰুৱা ঃ এনেকৈ হলে গণতন্ত্ৰ বাচি নাথাকে।

(সদনত গোলমাল আৰম্ভ হয়। কেবাজনো সদস্যই একেলগে কবলৈ ধৰে, কাৰো মাত স্পষ্টকৈ ধৰিব পৰা নহল।)

Mr. Speaker: I shall have to adjourse the House. You speak one by one.

শ্রীছলাল চন্দ্র বৰুৱা ঃ অধ্যক্ষ মহোদয়, সঁচাকৈ এইটো ছখৰ কথা যে সদনৰ দলপতিয়েও সঁচা কথা এষাৰ কবলৈ সাহস নোহোৱা হ'ল। এই

চককাৰৰ সঁচা কথা কবলৈ শক্তি নাই। নিজৰ চাল বচাবলৈ বুলি মুখ্যমন্ত্ৰীৰ নিচিনা সদনৰ দলপতি এজনেও সত্যৰ অপলাপ কৰিবলৈ ধৰিলে আমাৰ গণতঃ , কেনেকৈ বাচি থাকিব পাৰে। সিদিনা বেলট পেপাৰ সদনত দেখুওৱা স্বচ্ছেও কোনো ফালর পৰা বিচৰা নাই, চেয়াৰৰ ফালৰ পৰাও বিচৰা≭হোৱা নাছিল। গতিকে বেলট পেপাৰৰ গুৰুত্ব তেতিয়া নাছিল কেন্তু কোন দিনাৰ পৰা গুৰুত্ব বাঢ়িল আৰু সেই গুৰুত্ব উপলদ্ধি কৰিছে বিশ্ব গোস্বামীক বৰঝাৰ বিমান কোঠত গৈ এৰেষ্ট কৰিবলগীয়া হ'ল। এই সকলোবিলাক **ক**থা কাগজে-পত্ৰে ্ব বহুলভাৱে প্ৰচাৰ হৈছে কিন্তু আজিলৈ মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে কিয় অনুসন্ধান নকৰিলে আৰু সিদিনা কোনো গুৰুত্ব আৰোপ নকৰি বিশ্ব গোস্বামীয়ে যেতিয়া দিল্লীলৈ এই সকলোবিলাক কথাৰ মুখা খুলি দিবলৈ বুলি দিল্লীলৈ ওলাল তেতিয়া তেওঁক এৰেষ্ট কৰিলে। যাতে মুখা খুলি দিবগৈ নোৱাৰে সেই পথ বন্ধ কৰিবৰ কাৰণেহে বিশ্ব গোস্বামীক এৰেষ্ট কৰা হল। গতিকে মই আপোনা**ৰ** অন্নৰোধ কৰিছো যেন গণতন্ত্ৰ ৰক্ষা কৰিবলৈ উপযুক্ত ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰে। আৰু মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে সংখ্যাত তেখেতসকল সৰ্থ্ কাৰণে এই বিলাক কৰিব পাৰে কিন্তু মই সাৱধান কৰি দিছো যে ইয়াৰ কাৰণে সময় আহিছে আৰু সেই বিচাৰ সময়ে কৰিব। মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে সত্যৰ অপলাপ কৰা কথাও সময়ে বিচাৰ

অধ্যক্ষ ঃ আপুনি বহক। আৰু বাকী সদস্যকো কবলৈ দিয়ক।

Shri Charan Narzary: We have been demanding only a statement from the Chief Minister because he has himfelf admitted that the matter is serious which concerns the subsequent elections. But I say it concerns the functioning of democracy itself. When the Chief Minister is to give a statement why he is afraid of the Chief Minister if he is a democrat himself, if he claims to be a democrat then there should not be any reason why he should hastitate in giving a statement in the floor of the House.

শ্রীমতী ৰেণ কা দেৱী বৰকটকী ঃ— মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, যোৱা সোমবাবে য়েতিয়া মাননীয় সদস্য শ্রীবদন চব্দ্র তালুকদাৰ ডাঙৰীয়াই এই

সদনত বেলট পেপাৰ উত্থাপন কৰি দেখুৱা স্বন্ধেও নাই দেখুৱা বৃলি কৈছে কিন্তু এইটো কথা কেৱল অসমৰে নহয় ভাৰতবৰ্ষৰ কৃষি খন মান বাতৰি কাকতত প্ৰকাশ পাইছে আৰু বিধান সভাত বদন চক্ৰ তালুকদাৰ ডাঙৰীয়াই বেলট দাঙি ধৰা বৃলি এটা আলোড়ণৰ সৃষ্টি হৈছে। তেনে অৱস্থাতো অসম চৰকাৰৰ মুখ্য মন্ত্ৰীৰ ফালৰ পৰা কোনো কন্ট্ৰাডিকচন কৰা হোৱা নাছিল। আনকি বেলট পেপাৰ দাঙি ধৰা বাবে ১৪ জন এম এল-এক গ্ৰেপ্তাৰো কৰা হোৱা নাছিল। অৰ্থাত্ তেতিয়া বিষয়টোৰ গুৰুত্ব বৃজাই নাছিল। কিন্তু যেতিয়া বিশ্ব গোস্বামীৰ হাতত সেই বেলট পেপাৰ আৰু ইলেকচন পেটিচন ইত্যাদি চিক্ৰেট ভকুমেণ্ট দিল্লীলৈ বৃলি পঠিয়াই দিয়া হয় তেতিয়া স্পেচিয়েল পুলিচ বাহিনী পঠিয়াই জ্ৰীগোস্বামীক বৰঝাৰ এয়াৰপোৰ্ট ত এৰেষ্ট কৰা হ'ল। চুপ্ৰিম কোট ত, নিৰ্ব্বাচনী আয়োগৰ ওচৰত আৰু পাৰ্লিয়ামেণ্টত দাখিল কৰিবলৈ যাওঁতে জ্ৰীগোস্বামীক এৰেষ্ট কৰা হ'ল। অথচ সেই বেলট পেপাৰ সোমবাৰেই এই বিধান সভাৰ মঞ্জিয়াত দাখিল কৰা হৈছিল।

(छरें । माथिन कवा नारे)

সোমবাৰে দাখিল কৰিছিল আৰু অসমৰ বাতৰি কাকত সমূহত এই কথাৰ— (ভইচ ঃ দাখিল কৰা নাই)

(ভইচ ঃ দেখুৱাইছে । সদনত গোলমাল হয় । সদস্যৰ মাত ভালকৈ শুনা নযায় ।)

Shri Charan Narzary: - Are we blind?

শ্রীলক্ষ্মীকান্ত শইকীয়া :— অধ্যক্ষ মহোদয়, আৰ ইউ ব্লাইণ্ড এইটো আনপার্লিয়ে মেন্ট্ৰী নহয় জানো ? এইটো উঠাই লব লাগে।

(সদনত গোলমাল চলি থাকে)

অধ্যক্ষ : — আপোনালোকে আলোচনা বিচাৰে নে গোলমাল কৰি থাকিব বিচাৰে ? এনেকি থাকিলে মই সদন স্থগিত ৰাখিবলৈ বাধ্য হম।

শ্রীমতী ৰেণুকা দেৱী বৰকটকী :— বিশ্ব গোস্বামীক যি কাৰণে এৰেষ্ট কৰিলে সেই বেলট পেপাৰ এই বিধান সভাত সোমবাৰেই দেখুৱা হৈছিল কিন্তু তেতিয়া তাত কোনো ইস্প'ৰটেন্স নিদিলে।

(সদনত গোলমাল আকৌ আৰম্ভ হয়। কোনো সদস্যৰ মাত গুনা নীযায়। বহুত সদস্যই একেলগে কঠলৈ ধৰে।)

অধ্যক্ষঃ— আপোনালোকে যদি এনেকৈ থাকে তেন্তে সদন স্থগীত ৰাথিবলৈ বাধ্য হম।

শ্ৰীলক্ষীকান্ত শইকীয়া : নাননীয় সদস্য শ্ৰীচৰণ নাৰ্জাৰীয়ে 'আৰু ইউ ব্লাইণ্ড' বুলি কৈছে, এইটো উঠাই লব লাগে।

অধ্যক্ষ : যদি কৈছে এইটো উব্দ কৰিব।

Shri Lakshmi Kanta Saikia: Sir. Narzari has said are you blind? Is it Parliamentary?

(Interruption)

Shri Syed Ahmed Ali: There is a point of order Sir.

Shri Charan Narzari: When you decided that you did not see the ballot paper and if I say are you blind then where is

(Interruption)

Mr. Speaker: Sit down. If you are not cooperative how can I conduct, all of you stand up at a time.

Shri Lakshmi Kanta Saikia: Sir. Narzari has said are you all blind. This is unparliamentary.

Shri Charan Narzari: The ballotpapers have been exhibited here and the members have denied to have seen it. If it is unparliamentary, Sir, I withdraw. But Biswadev Goswami was going to file an election petition and he has been arrested in the aerodrome and has been detained in the Hazat because some ballot papers were found with him.

(Interruption)

শ্রীক্বীৰ চন্দ্র ৰায় প্রধানী ঃ— এই কথাটো এটা গুৰুত্বপূর্ণ কথা আৰু আমাৰ সকলোৱে আগ্রহনীল হৈ আছো। গতিকে এই প্রসঙ্গত এটা প্রেতমেণ্ট দিব লাগে। নির্বাচনৰ বাক্ষচত ভোটৰ ঠাইত ভূত সোমাই গ'ল আৰু তাকেই আমি কৈ আছো কিন্তু আজিলৈকে মুখ্যমন্ত্রীয়ে তাৰ তদন্তব কি ব্যৱস্থা কৰিছে তাকে আমি প্রেটমেণ্ট হিচাবে বিচাৰিছো। ইয়াৰ ফলত যি ৰাজ্বনৈতিক পৰিস্থিতি হব সেই পৰিস্থিতিয়ে গাওঁ ভূই সকলোতে প্রতিক্রিয়াৰ সৃষ্টি কৰিব। গতিকে মুখ্যমন্ত্রীয়ে ইয়াৰ এটা প্রেটমেণ্ট দিব লাগে। আজিলৈ কি কি অৱস্থা হৈছে তাক প্রেটমেণ্টত বর্ণাই দিব লাগে।

Shri Badan Ch. Talukdar: Sir, a point of order, Sir. one member, Hon'ble Mr. Pegu has insulted my friend Soneswar Bora by saying he is using 'Gamcha' he is a 'Gamchawala'. This is an insult. I have heard it, myself. He should withdraw this remark.

Shri Mal Ch. Pegu: Sir, I cannot make such remark.

শ্রীচয়দ আহমেদ আলী: সেইদিনা যেতিয়া সভা স্থগিত প্রস্তাৱ উত্থাপন কৰিবলৈ বিচৰা হৈছিল তেতিয়া উপাধাক্ষই দেই প্রস্তাৱ নাকচ কৰিছিল গতিকে তেতিয়া আৰু বেলট পেপাৰ বিচৰাৰ কথা নাহে। বেলট পেপাৰ এক্সিবিট কৰাৰ কথা নাহে কিয়নো দি মাাটাৰ ওৱাজ এঞ্ছ দিয়াৰ'

(সদনত গোলমালৰ স্থষ্টি হয়। কেবাজনো মাননীয় সদস্যই একেলগে কবলৈ উঠে। কাৰো মাত গুনা নাযায়।)

অধাক্ষ: এতিয়া এথেতসকলে ষ্টেটমেন্ট বিচাৰিছে।

শ্রীচৈয়দ আহমেদ আলী: এইটে কথাই আমাৰ ফালৰ পৰা কোৱা হৈছে যে ষ্টেটমেন্ট দিব নোৱাৰিব। কিয়নো কথাটো আছিল জোকাৰী জোকাৰী দেখুৱালেও কোনো বেলট পেপাৰ সদনত চাবমিট কৰা নাছিল। আৰু তেনে অৱস্থাত 'ইউ ক্যান নট ফোচ মি টু প্লেচ ইট' মাননীয় সদস্যই নিজৰ হাততে ৰাথি জোকাৰি জোকাৰি কৈছিল কিন্তু সদনত চাবমিট নকথিলে কোনেও তেথেভক প্লেচ কৰিবলৈ

ফোচ কিবিব নোৱাৰে। তাতে যদি সভা স্থগিত প্ৰস্তাৱ গ্ৰাহ্য কৰিলেহেতেন তেনেহলে বেলট পেপাৰ চাৰ্যমিট কৰাৰ কথা আহিলেহেতেন।

You connot force me to produce it, unless I voluntarily produce and exhibit. Surely that matter would have been enquired on that very day. This is redundant. Now the second point is, Sir, the Chief Minister has already explished the matter. Firstly, it is a subjudiced matter, enquiry through police and other sources, is going on. It is a criminal offence and the offender should not be allowed to escape otherwise there would be no law in the land. Not only under I. P. C. under Indian Secret Documents Act, Section 5 the offence is Punishable. In is an absurd thing and in view of the seriousness of the case. the Govt. is not bound to give any statement.

Mr. Speaker: I have closed the discussion. I have allowed

শ্ৰীদোণেশ্বৰ বৰা : অধ্যক্ষ মহোদয়, আগতে কৈছিল কবলৈ দিম। মই স্থাধি-ছিলো মই আগেন্তে কম নেকি ? আপুনি কৈছিল তেখেতে কৈ লওক। এতিয়া কিয় কবলৈ নাপাম ?

Mr. Speaker • That was before the reply. After the reply

শ্ৰীদোনেশ্বৰ বৰা : অধ্যক্ষ মহোদয়,

Mr. Speaker: I have already said that I am not going to allow any discussion. It is my decision.

় শ্রীত্নাল বৰুৱা : ডাঃ কোষেশ্বৰ বৰাই অংশ গ্রহণ কৰিব, আমি চৰকাৰৰ অগণতান্ত্রিক মনোভাবৰ কাৰণে আমি বাহিৰলৈ গৈছো।

Mr. Speaker: Next Item, item No. 4. Dr. Kosheswar Bora. (At this stage, Opposition Members excepting Dr. Kosheswar Bora,

Shri Janaki Nath Handique, Shri Promode Chandra Gogoi, Shri Giasuddin Ahmed walked out of the House in protest.)

(Mr. Speaker left the Chair and Mr. Deputy Speaker occupied the same).

General Discussion on the Budget

ডঃ কোষেশ্বৰ বৰাঃ— ্মাননীয় অধ্যক্ষ মহোদয়, মাননীয় মুখ্যমন্ত্ৰী তথা বিত্তমন্ত্ৰী মহোদয় ১৯৭৫-৭৬ চনৰ কাৰণে যি বিত্তীয় বিবৰণী দাঙি ধৰিছে এই বিবৰণীৰ দাৰা সৰ্বসাধাৰণ ৰাইজৰ, মজত্বৰ বা দেশৰ কোনো এটা উন্নতি মূলক কামৰ ইঙ্গিত দেখা নাপালো। এই বাজেটত অকল চাকৰিয়াল স্কলৰ উন্নতিৰ কথা দেখিছো । ৰাজ্যখনৰ জনমূৰি আয় যিটো দেখুৱাইছে ই আগতকৈ বঢ়া নাই বৰঞ্চ কমিছে। যদি জ্লনমূৰী আয় নাবাঢ়ে তেতিয়া *হলে দে*শৰ কেতিয়াও উন্নতি হব নোৱাৰে। খাদ্য উতপাদনৰ ক্ষেত্ৰত যোৱা তিনিবছৰে যিটো দেখুৱাইছে সেইটোওঁ কম বেচি পৰিমাণে প্ৰায় সমানেই আছে, বঢ়া নাই। যোৱা তিনিবছৰে কৃষক বা এজন খেতিয়কক এবিঘা মাটিও কতো চৰকাৰে দিব পৰা নাই। বৰঞ ৰায়তক চাহ বাগানৰ মালিক সকলে বা মাটিৰ মালিক সকলে আনকি চৰকাৰে উচ্ছেদত্তে কৰিছে মাটি দিয়াৰ পৰি-বর্ত্তে। চাহ বাগানৰ বহুৱা সকলক বিশেষকৈ বটিচ মালিক সকলৰ দিনতকৈ বৰ্ত্তমান দেশীয় মালিক সকলে এনে উতপীড়ন কৰিছে—কামৰ পৰা খেদিছে বা যি ধৰণে সা-স্থবিধা দিব লাগিছিল সেই স্থবিধা নিদি বঞ্চিত কৰা দেখা পাইছো। চাহৰ আয় আৰু চাহ বাগানৰ খেতি কৰা মাটি আগতকৈ বাঢ়িছে। আনহাতে বনুৱাৰ সংখ্যা আছিল ৫ লাখ ৮ হাজাৰ ১৭৫ জন, তাৰ ঠাইত এতিয়া ৪ লাথ ৯ হাজাৰ ১১৬ জনলৈ কমিছে। গতিকে এই-বোৰ পৰিপ্ৰেক্ষিত আমি দেখিছো ক্ৰেম্ম্বয়ে দেশৰ উন্নতিৰ ঠাইত অধঃনতিৰ ফালেহে বেচি ধাল খাইছে। এই কথা বিত্তীয় বাজেটত জল জল পট পটকৈ ওলাই পৰিছে। গাৱৰ ক্ষেত্ৰত জলসিঞ্চনৰ শিতানত ২৫ হাজাৰ গাৱৰ ভিতৰত মাত্ৰ ২ হাজাৰ খনত জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰিছে তাকো সম্পূৰ্ণ স্থিচাবে জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা নাই। আমাৰ দেশৰ জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা প্ৰকৃতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি থাকিব লগা হয়। যদি বাৰিষা পানী নহয়, নৈ বোৰত পানী নহয় তেতিয়া হলে জলসিঞ্চনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি খেতিয়ক সকলে খেতিৰ আশা কৰিব নোৱাৰে। গতিকে আমি দেখিছো যি ধৰণে প্ৰকল্প কৰিছে তাৰ দ্বাৰা জনসাধাৰণ বা দেশক উন্নতিমুখী কৰাৰ কোনো প্ৰকল্প নাই। আনহাতে আমি দেখিছো যোৱা ২৮ বছৰৰ ভিতৰত সকলো নহলেও সৰহ সংখ্যক চাক্ৰিয়াল উন্নতি মুখী হৈছে। স্বাধীন দেশৰ নাগৰিক হিচাবে জীৱন যাপন কৰিবলৈ যিথিনি সুবিধাৰ প্ৰয়োজন সকলো বিলাক পাইছে। কিন্তু আমি বক্তৃতাত কৈ থাকো খেতিয়ক সকলে মজত্ব সকলে দেশৰ ধৰণি।

কিন্তু এই খেতিয়ক আৰু মজছুৰ সকলৰ কাৰণে বিশেষ একো চিন্তা কৰা দেখা নাই। জলসিঞ্চনত এটা কথা লিখিছে এই বছৰ প্ৰায় ৫৯ হেজাৰ হেকটাৰ মাটিত জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰাটো চিন্তা কৰা হৈছে। চিন্তা কৰিছে বুলিলে জলসিঞ্চন হব বুলি ভাবিব নোৱাৰি কাৰণ এই ২৮ বছৰে চিন্তা কৰি থাকোতেই গ'ল। গছ গছনি ৰক্ষা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত লিখিছে যোৱা ১-১ লাখ হেকটাৰ মাটি ৰক্ষা কৰা হৈছে আৰু এই বছৰ ২ লাথ ইকেটাৰ মাটিৰ গছ-গছনি কৰিব পৰা যাব বুলি কৈছে। কত গছ-গছনি ৰক্ষা কৰিছে কব নোৱাৰো। আমি দেখাত কৃষি নিগম পাতি হাজাৰ হাজাৰ মূল্যবান গঢ়-গছনি কাটি খাস্তাং কৰিছে। গহপুৰ বনীঞ্জত ৫ হাজাৰ বিঘা মাতি এটা নিগম পাতিছে। বহুত মূল্যবান গছ-গছনি কাটি খাস্তাং কৰি এই নিগম পতা হৈছে। এতিয়া আধা মাটি আছে যিবিলাকৰ গছ গছনি কাটিব পৰা নাই। এই নিগমৰ জৰিয়তে গছ-গছনি কাটি এটা বেপাৰৰ স্থান্ত কৰিছে যাৰ ফলত চৰকাৰৰ ৰয়েলটি হেৰাব লগা হৈছে। গছ গছনি পৰিস্কাৰ নকৰি যেনে ধৰণে সভ্যসকলৰ জৰিয়তে নিগম পতাৰ কথা ঘোষনা কৰিছিল সেই মতে এতিয়াও কৰিব পৰা নাই। ভালুকপুংত এই ধৰণে মূল্যবান গছ গছনি কাটি নিগম কৰিবলৈ চেষ্টা কৰা হৈছে। এইদৰে গছ-গছনি কাটি খাস্তাং কৰি বনজ সম্পদ নষ্ট কৰাৰ প্ৰয়াস কৰিছে। গহপুৰ নিগমত যি সকলে তাত বেদখল কৰি বাসবাস কৰিছিল সেই সক্লক নিগমৰ সভ্য কৰি ললে। চৰকাৰে ইয়াৰ দাৰা বেদখলকাৰীক ইশ্বন যোগাইছে। হাজাৰ হাজাৰ বেদখল কাৰীয়ে গছ-গছনি কাটি খাস্তাং কৰিছে নিগমৰ বাহিৰত, অথচ চৰকাৰে নীৰব। এই বেদখল কাৰী বিলাক্ক নিগমৰ সভ্য কৰি নললে এইদৰে গছ-গছনি

খাস্তাং নহলহেতেন এই সকলৰ দ্বাৰা মূল্যবান বনজ্ঞ সম্পদ ধংস হোৱাৰ প্ৰয়াস পাইছে সেই কাৰণে চৰকাৰে বেদৰ্খল কৰা বিষয়ত নিজে ইন্ধন যোগাইছে।

জলসিঞ্চনৰ ক্ষেত্ৰত মোৰ এটা পৰামৰ্শ আছে। এই বিষয়ে মই আগতেও কৈছো আৰু এতিয়াও কওঁ যে আমাৰ জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাটো নিৰ্ভৰ কৰিছে প্ৰকৃতিৰ ওপৰত, কাৰণ বাৰিষাৰ বাহিৰে আন সময়ত জলসিঞ্চন দিয়া সম্ভৱ নহয়। জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ কাৰণে যিবিলাক নলী নাদ, দোং আদি খন্দা হৈছে আৰু এইবিলাকৰ কাৰণে যিবিলাক প্ৰজেক্ট লোৱা হৈছে সেই বিলাকত অন্ততঃ একোটাকৈ দিপ টিউবওৱেল বিজুলী পাম্প চলিত অৱস্থাৰে কৰিব পৰা যায় তেতিয়া হলে বাৰমাহ জলসিঞ্চনৰ ব্যৱস্থা কৰিব পৰা হব আৰু তাৰ পৰা ৰাইজ উপকৃত হব। ইয়াৰ বাবে যি খিনি টকাৰ দৰকাৰ হব অন্য ফালৰ পৰা টকা পইচা কাটি আনি হলেও এই আঁচনি যদি কৰিব পৰা হয় তেনেহলে ভাল হব বুলি মই ভাবিছে।

তাৰোপৰি, আমাৰ অঞ্চলত চুটা প্ৰজেক্ট আছিল, এটা বৰগাং জলসিঞ্চন প্ৰজেক্ট সেইটো চাৰি বছৰৰ আগতে হল সকলো কাম হোৱা স্বত্বেও
বিজ্লি যোগানৰ হেমাহিৰ কাৰণে আজিও তাৰ পৰা কাম কৰিব পৰা নাই।
আনহাতে ৰাইজেও তাৰ কাৰণে বছখিনি মাটি নিজৰ অস্ত্ৰবিধা স্বত্বেও দিলে।
কিন্তু চৰকাৰে পানী যোগান ধৰিব পৰা নাই। আন এটা প্ৰজেক্ট মহজুলিত
আছে সেইটোও চাৰি পাঁচ বছৰৰ আগতে হল, এতিয়ালৈকে জ্বলসিঞ্চনৰ
ব্যৱস্থা কৰিব পৰা নাই। যদি এই আঁচনিবোৰ ভাল ধৰণেৰে কৰি কামত
খট্ৰাব নোৱাৰে তেন্তে ইয়াত খৰছ কৰা টকা পইচাবে!ৰ আন ঠাইত খৰছ
কৰাই ভাল হব।, চৰকাৰে জ্বলসিঞ্চন বিভাগৰ প্ৰতি বিশেষ মনোযোগ দি
এই প্ৰকল্প সোনকালে কাৰ্য্যকৰী কৰিব বৃলি মোৰ আশা।

সমূহীয়া উন্নয়ন খণ্ডৰ এটা কথা ইয়াত লিখিছে, সমূহীয়া উন্নয়ন খণ্ড সমূহৰ কাম কাজ সন্তোষজনক ভাবে চলি আছে আৰু এই বছৰটোত ১৬ টা উন্নয়ন খণ্ডত ব্যৱহাৰিক পুষ্টিসাধন আঁচনিৰ কাম চলি আছে। ১৯৭০-৭১ চনত কেন্দ্ৰীয় চৰকাৰৰ দ্বাৰা প্ৰৱৰ্ত্তন কৰা পুষ্টিসাধন খণ্ড আঁচ-নিৰ আৱশ্যকীয় ব্যয় ভৈয়ামৰ জিলা কেইখনত চলিত বছৰৰ পৰা আমাৰ

কৰা হৈছে। এই আঁচনিৰ উদ্দেশ্য হল উঠি অহা ল'ৰী ছোৱালীৰ আৰু সন্তান সন্তৱা মহিলাক পুষ্টিকৰ আহাৰৰ যোগান দি পুষ্টি হীনতা দূৰ কৰা। উদ্দেশ্যটো মহান আৰু ভাল। কিন্তু কথা হৈছে কেনে কুৱা ধৰণেৰে কাৰ্য্যকৰী কৰিবলৈ বিচৰা হৈছে সেইটো বিশ্লেষণ কৰি চাৰ লোগিব। মই দেখিছো এই ১৬টা খণ্ডৰ (আন ঠাইৰ কথা মই নাজানো)। আমাৰ অঞ্চলৰ কথাটোহে মই উল্লেখ কৰিছো। তাত এমাহ বা ছুমাইৰ পিচত ব্লক অফিচাৰে একোগৰাকী গ্ৰাম সেৱিকাক লগত লৈ কেতিয়াৰী পাউদাৰ গাখীৰ, কেতিয়াবা খিচিৰি আৰু কেতিয়াবা অকণমান ক্ষীৰ খাবলৈ ইয়াৰ পৰা গৰ্ভৱতী নাৰী আৰু শিশু সকলে কোনেও শঞ্জি পোৱা নাই। বিষয়া সকলে খাই মেলি কিছুমান হিচাব দি পঠায়। ইয়াৰ পৰিণামত মিছাকৈ কিছুমান অপচয় হৈছে। গাওঁ অঞ্চলত বিশেষকৈ পিচপৰা অনুনত সম্প্ৰদায়ৰ মাজত বিশেষভাবে গৰ্ভৱতী নাৰী আৰু শিক্তৰী তেজহীনতা দেখা পোৱা গৈছে। বিশেষকৈ আন আন দেশৰ তুলনাত আমাৰ দেশৰ গৰ্ভৱতী নাৰীৰ তেঞ্চহীনতা বেছি। তাৰ ভিতৰত অসমত আৰু বেছি। , সন্তান সম্ভৱা মহিলাৰ পুষ্টিহীনতা দূৰ কৰিবলৈ পুষ্টিকৰ আহাৰৰ যোগান ধৰাটো ভাল কথা। কিন্তু সেই আঁচনি আচলতে কাৰ্য্যকৰী হোৱা নাই আৰু তেনে ধৰণৰ বিতৰণো হোৱা নাই। এইখিনিতে মোৰ এটা পৰামৰ্শ আছে, এই আঁচনিৰ ভাৰটো খণ্ড উন্নয়ন বিষয়াক নিদি হস্পিতালৰ যোগেদি দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে। মোৰ আন এটা পৰামৰ্শ ইল এই যে আমাৰ দেশৰ গৰ্ভৱতী মাইলাৰ চেক-আপ কৰাৰ ব্যৱস্থা (যিটো আমীৰ দেশত কৰা নহয়, \ কিন্তু পৰিয়াল পৰিকল্পনাত হে বেছি জোৰ मिया टेर**ए**ई) ক্ৰাব লাগে। গৰ্ভৱতী নাৰীৰ চেক-আপ কৰাৰ ব্যৱস্থা বাধ্য বাধকতামূলক কৰিব লাগে আৰু এই ব্যৱস্থা কৰোতে প্ৰাথমিক চিকিৎসা হস্পিতালৰ পৰী দিয়া ব্যৱস্থা কৰিব লাগে—এই পৰামৰ্শ মই আগবঢ়াইছো। ক্ষেত্ৰত আমাৰ অসমত বিশেষকৈ যিবিলাক বেবী আছে সেইবিলাকৰ শতকৰা আশীজনেই মাকৰ গাখীৰৰ বাহিৰে আন গাখীৰ খাবলৈতো নাপায়েই দেখিবলো পোৱাৰো ভাগ্যত নঘটে। সেই কাৰণে আমাৰ ভবিষ্যতৰ বংশধৰ আৰু দেশৰ নাগৰিক সকলৰ স্বাস্থ্য বেবীফুড মাত্ৰ আমাৰ টাউনবোৰতহে বেয়া। যোগান ধৰা হয়, যেন টাউনৰ ল'ৰা ছোৱালী বোৰেইছে আচল শিশু

গারঁত বা চাহবাগানত থকাবোৰ নহয়। টাউনকৈ গারঁৰ আৰু চাহবাগানৰ ল'বা-ছোৱালীক বেছিকৈ বেবীফুড আৰু সাধাৰণ ভেকচিন দিয়াৰ ব্যৱস্থা কৰিব লাগে বুলি মোৰ অন্থৰোধ আৰু আজি গাওঁ আৰু চাহ বাগিচাৰ গৰ্ভৱতী নাৰী আৰু শিশুৰ মাজত আজি ভয়ানক অৱস্থাই দেখা দিছে। কাৰণ আমি জানো এই অঞ্চলৰ সৰহ সংখ্যক মহিলা আৰু প্ৰভ্ৰুষৰ তেজৰ হিচাব শতকৰা ২০।৩০তকৈ বেছি নাথাকে। গতিকে মজ্বছৰ সকলৰ ভিতৰত এই আঁচনিখন বেছি ধৰণেৰে প্ৰচলন কৰি তাক কৃতকাৰ্য্য কৰিব বুলি আশা ৰাখিলো, কাৰণ দেখা যায় মজহুৰ সকল আৰু চাহবাগানৰ বহুৱা সকল দিনে দিনে নিশকটীয়া হৈ আহিছে। পুষ্টিহীনতাৰ কাৰণে

ৰেচম আৰু বয়ন বিভাগ,— বেচম আৰু বয়ন বিভাগে মুঠ ২৭৭০ একৰ সংৰক্ষিত গ্ৰাম্য চৰণীয়া পথাৰত মুগা পোহা গছ ৰুবলৈ আঁচনি হাতত লৈছে আৰু ইতিমধ্যে তাৰে ছই ভৃতীয়াংশ অঞ্চলত গছ পুলি ৰোৱা হৈছে। এনেকৈ চৰণীয়া পথাৰ বিশেষকৈ গোপচাৰ বিলাকত ৰেচম বা মুগা পোহা কাম কৰি বহু মাটি নষ্ট কৰিছে। তাৰোপৰি যোৱা ২৭ বছৰৰ ভিতৰত চৰকাৰী ঘৰ ছুৱাৰ সজা পঞ্চায়ত ব্লক সাজি বহু মাটি চৰকাৰে অধিগ্ৰহণ কৰিছে আৰু গড়কাপ্তানি বিভাগে বহু ঘৰ-ছুৱাৰ সাজি গোপ-চাৰৰ মাটি চৰকাৰে লৈছে।

এনেকুরা বহুতো মাটি ভূমিহীন কুষকৰ মাজত বিতৰণ কৰিব পারি-লেহেঁতেন কিন্তু কৃষকক এতিয়ালৈকে যি ধৰণে মাটি বিতৰণ কৰিব লাগিছিল সেই ধৰণে নিদিলে। আনহাতেদি ফার্ম্ম চবণীয়া পথাৰ আৰু গোণচাৰ কৰোতে আমি দেখা মতে উত্তৰ অঞ্চলৰ বেছি ভাগ ঠাইত বেদখলকাৰীয়ে সেই সুযোগতে সোমাই পৰিছে। তাৰোপৰি আমাৰ যিবিলাক ফৰেষ্ট ভিলেইজ আছে সেইবোৰৰ কাষৰে-পাজৰে বহুত মাটি পৰি আছে সেইবোৰতো বেদখলকাৰী সোমাই পৰিছে আৰু সেই মাটি দখল কৰি পোলাইছে আৰু ফৰেষ্ট ৰিজাৰ্ভৰ কাষৰে-পাজৰে থকা হাবি জংঘল বোৰত বেদখল কৰি তাত খেতি ৰাভি আৰক্ত কৰি দিছে, গতিকে সেই অঞ্চল

বোৰ মুগা পোহা ফার্ম কৰিব লাগে, গোপচাৰ বোৰ মাটিহীন খেতিয়কক মাটি বিতৰণ কৰি খেতি কৰিবলৈ দিব লাগে।

তাৰোপৰি আমাৰ আজি যিবিলাক ফৰেষ্ট আছে সেইবিলাকত থকা ফৰেষ্ট গাৰ্ডবিলাকে নানা ধৰণে ছনীতিমূলক কাম কৰি থকা দেখা যায়-তেওঁলোকৰ স্থবিধা লৈয়েই কিছুমান স্থবিধাবাদী লোকে ফৰেষ্ট বিলাকৰ পৰা নানা ধৰণৰ মূল্যবান কাঠ ইত্যাদি কিনি লৈছে, এই ফৰেষ্ট গাৰ্ডবিলাকে মনে মনে মূল্যকান কাঠ বিক্ৰী কৰি মুনাফা খাইছে ফলত সেই ফৰেষ্ট বিলাকৰ পৰা চৰকাৰৰ নানা ধৰণে লোকচান হৈছে, চৰকাৰৰ হাতলৈ কোনো পইচা অহা নাই আৰু চৰকাৰ উপকৃত হব পৰা নাই। তেওঁলোকে এই দৰে চৰকাৰৰ ঘৰৰ পৰা টকা পইচা ঘটিছে। গতিকে এনে ধৰণৰ যিবিলাক ছনীতিমূলক কাৰ্য্য চলি আছে সেইবিলাক অতি সতৰ্কতাৰে দৃষ্টি দিব লাগে আৰু তাক সমূলঞ্চে দূৰ কৰাৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিব লাগে।

তাৰ পিছত জনস্বাস্থ্যৰ ক্ষেত্ৰত দেখা যায় যি ধৰণে এই বিভাগে জনস্বাস্থ্যৰ কাম কাজ কৰিব লাগিছিল সেই ধৰণে কৰা নাই কিয়নো বসন্ত বা মহামাৰী দ্ৰীকৰণৰ কাৰণে যি ধৰণে কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা হাতত লব লাগিছিল সেই মতে কোনো কামেই হাতত লোৱা নাই। এই বছৰেই তাত মহামাৰী ৰূপে বসন্তই দেখা দিছে আৰু যথেষ্ট মানুহ মহামাৰীৰ আক্ৰান্তত পৰিছে আৰু ইতিমধ্যে ৫ জনৰ মৃত্যুয়ো হৈছে অথচ বাজেটত কৈছে যে বসন্ত নিৰ্মালকৰণৰ কাৰণে কাৰ্য্যকৰী ব্যৱস্থা হাতত লোৱা হৈছে। কিন্তু প্ৰকৃততে তেনে ধৰণৰ কোনো ব্যৱস্থা হাতত লোৱা নাই, বিশ্বনাথৰ ওচৰতেই বসন্ত বেমাৰত বহুতো লোকক আক্ৰান্ত কৰিছে।

শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত যিটো সংবিধানত দিয়া হৈছিল আৰু সংবিধানত গ্ৰহণ ক্ষৰাৰ ১০ বছৰৰ পাচতে এই সংখ্যক নিৰক্ষৰ আমাৰ ৰাজ্যত আছে সেইটো দূৰ কৰিব পাৰিছে জানো, আজি ১০ বছৰ কিয় তেনে ক'ত বছৰ বাস্তৱত যি দেখিছে ৷ আজি ৰাইজে বহু কণ্ট কৰি স্থাপন কৰা স্কুল কলেজ-বোৰৰ কাৰণেও চেংশ্যন ইত্যাদি দিওতে নানা ধৰণৰ অস্বভাৱিক পলম কৰা

দেখা যায় ফলত বহু সময়ত ৰাইজৰ মনত হতাশাৰ ভাৱ আহি পৰে। শিক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত এটা কথা বাজেটত লিখিছে—চাহ বাগিছাৰ প্ৰাক্তন বনুৱা আৰু প্ৰাপ্ত বয়স্ক বন্থুৱা সকলৰ মাজৰ পৰা নিৰক্ষৰতা দূৰিকৰণৰ বাবে চাহ বাগিছাবোৰত সমূহীয়া শিক্ষা অভিযান চলোৱাৰ কথা চৰকাৰৰ বিবে-চনাধীন। কিন্তু আনহাতেদি দেখা গৈছে যে আজি যিবিলাক বাগানৰ মালিক আৰু মেনেজাৰ আছে সেই সকলে চাহ বাগানৰ যি বিলাক শ্ৰমিক আছে সেই সকলৰ শিক্ষাৰ প্ৰতি বিশেষ গুৰুত্ব দিয়া দেখা নাযায়। আনকি চাহ-বাগানৰ চেক্ৰেটাৰী বা আই, এন, টি, উ, চিৰেই হওক তেওঁলোকে কোনো গুৰুত্ব সহকাৰে এই বিলাক কথা বিবেচনা কৰা দেখা নাযায়। ইয়াৰ প্ৰধান কাৰণ হ'ল যদি সেই চাহবাগানৰ শ্ৰামিকৰ লৰা-ছোৱালী বিলাক যদি শিক্ষিত হৈ পৰে তেতিয়া হয়তো তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ নেতা বা লিডাৰ সকলক নামানিব পাৰো। সেই কাৰণে ভয়তে চাপৰেচ কৰি ৰাখিবলৈ চেষ্টা কৰে। তাৰোপৰি সেই স্কুল বিলাক কোনো ধৰণৰ পৰিদৰ্শন কৰিবলৈও যোৱা দেখা নাযায়, দি, আইয়েই হওক বা বোর্ডেয়েই হওক এই সকলে চাহবাগানৰ স্কুল-বিলাকৰ প্ৰতি বিশেষ নজৰ নিদিয়ে। তাত কেৱল মেট্ৰিক ফেল বা আন্দাৰ মেট্ৰিক শিক্ষক নিযুক্তি দিয়ে। আনহাতেদি প্ৰাক প্ৰাইমাৰী স্কুলৰ কাৰণে যোৱা বছৰ যিটো প্ৰচেষ্টা চলিছিল সেই প্ৰচেষ্টা আমি দেখাত বৰ্ত্তমান কাৰ্য্য-क्बी नश्ल ।

এই আঁচনি লোৱাৰ লগে লগে এখন নহলেও ১০।১২ খন স্কুলক প্রি-প্রাথমিক স্তর্বলৈ নি তাত নিয়োগ কৰিবৰ কাৰণে শিক্ষক-শিক্ষয়ত্রীক উপযুক্ত কৰি তুলিবৰ কাৰণে ব্যৱস্থা চৰকাৰে কৰিব লাগিছিল। এখনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিয়েই কিমান বছৰৰ মূৰত চৰকাৰে নিজা লক্ষত উপনীত হবগৈ ? গতিকেই যোৱা ২৮ বছৰে অস্থিৰ শিক্ষা-নীতিৰে খেলি-মেলি লগাই থকাৰ কাৰণেই প্রকৃত শিক্ষা আমাৰ দেশত গঢ়ি উঠা নাই। শিক্ষাৰ এনেবোৰ দোষৰ কাৰণেই আমাৰ দেশত আজি অৰাজকতা নামিছে। স্বাধীন দেশৰ নাগৰিক হিচাবে যি জাতীয় আৰু নৈতিক চৰিত্ৰ গঢ়ি উঠিব লাগিছিল সেই চৰিত্ৰ আমাৰ দেশৰ নাগৰিকৰ আজি একেবাৰেই গঢ়ি উঠা নাই। বৃটিছ চৰকাৰৰ দিনৰে পৰা কেৰাণী মহৰী কৰিবৰ কাৰণেহে

শিক্ষা দি অহা হৈছে সেই কাৰণেই আজি আমাৰ দেশৰ নাগৰিকৰ মনত নিজৰ দেশক ভাল পাবলৈ দেশন্ববোধ প্লাগি উঠা নাই, ছুৰনীতিৰ কলাডাৱঁ বে গোটেই দেশত ছাঁ। আৱৰি ধৰিছে। আনকি জাতীয় চৰিত্ৰ হীন হোৱাৰ কাৰণেই 'আজি শ্ৰীবিশ্ব গোস্বামীৰ নিছিনা এজন জননেতাকো অকাৰণতে গ্ৰেপ্তাৰ অত্যাচাৰ কৰাৰ প্ৰয়াস পাইছে। জাতীয় চৰিত্ৰ অটুত থকা হলে কেতিয়াও এনে নহলহেঁতেন। জাতীয় চৰিত্ৰৰ অবনতি হোৱাৰ কাৰণেই আজি কি সমবায় আন্দোলনেই বোলক বা অন্য বিলাক আন্দোলনেই বোলক সকলো বিলাক্ত তুৰ্নীতি কৰি ৰাজহুৱা টকা পইছা আত্মসাৎ কৰিছে। জাতীয় আৰু নৈতিক চৰিত্ৰ অধঃপতিত নোহোৱা['] হলে আজি দেশৰ বিভিন্ন শিতানত নানান 'অনুসন্ধান কমিটি' আদি পাতি দিব লগা নহলহেতেন। পৃথিবীৰ অন্য সভ্যদেশ বিলাকৰ নাগৰিকৰ লগত আমাৰ দেশৰ নাগৰিকৰ আকাশ্ -পাতাল পাৰ্থক্য। সেয়েহে বিদেশত খেলিবলৈ যোৱা আমাৰ দেশৰ খেলুৱে মোজা চোৰ কৰাৰ নিছিনা নিকৃষ্ট উদাহৰণ আৰু অসংখ্য আছে। প্ৰস্পৰাগত ভাৱে বৃটিছৰ যুগৰে পৰা চলি অহা শিক্ষাব্যৱস্থাকে মাজে মাজে ৰং ৰহন সানি আমাৰ দেশত প্ৰৱৰ্ত্তন কৰি থকা হৈছে, তাৰ যদি কোনো আমূল পৰিবৰ্ত্তন কৰিব নোৱাৰে তেতিয়াহলে, কেতিয়াও আমাৰ দেশৰ নাগৰিকৰ এথন স্বাধীন দেশৰ নাগৰিক হিচাবে উচ্চ নৈতিক আৰু জাতীয় চৰিত্ৰ গঢ়ি উঠিব নোৱাৰে, আৰু দেশখনো কেতিয়াও প্ৰগতিৰ পথত আগুৱাব নোৱাৰিব। এইখিনিকে কৈ ম'ই মোৰ বক্তব্যৰ সামৰণী মাৰিলো।

শ্রীগোলাপ বৰুৱা ঃ মাননীয় উপাধ্যক্ষ মহোদয়, ১৯৭৫-৭৬ চনৰ কাৰণে আমাৰ মুখ্যমন্ত্রী তথা বিত্তমন্ত্রীয়ে যিখন বাজেট সদনৰ আগত দাভি ধৰিছে তাৰ সমর্থনত মই কেইআশাৰমান কথা কম বুলি ঠিয় হৈছো।

যোৱা বছৰ ইমান এটা গুৰুষপূৰ্ণ বছৰ পাৰ হৈ যোৱাৰ পিছতো আৰু এটাৰ পিছত এটাকৈ প্ৰলয়ংকৰী বানপানীয়ে গোটেই প্ৰদেশ খনকে জুৰুলা কৰি যোৱাৰ পিছতো মুখ্যমন্ত্ৰীয়ে আজি অসমৰ ৰাইজৰ আগত এখন কৰবিহীন বাজেট দাঙি ধৰাৰ কাৰণে তেখেতক ধন্যবাদ জ্ঞাপন ক্ৰিটো। আমাৰ ৰাজ্যৰ বিভিন্ন শিতানত খিবিলাক উপাৰ্জন হয় তাৰ অধিকাংশই আমি আমাৰ চৰকাৰী

কৰ্মচাৰী সকলৰ ওপৰতে খৰছ কৰিবলগীয়া হয়। আমি আমাৰ জন-সাধাৰণৰ মঙ্গল তথা উন্নয়নৰ কাৰণে যদি পৰিকল্পনাৰ ধন নেপালোহেঁতেন তেতিয়াহলে, আমি হয়তো আমাৰ প্রদেশখনৰ প্রধান প্রধান সমস্যা সমূহ বেনে উৎপাদন, যাতায়ত, চিকিৎসা, যোগান যা তেনেকুৱা ধৰণৰ কাম বিলাক্ত কেতিয়াও আমি একোরেই কৰিব নোৱাৰিলোহেঁতেন। বাজ্যখনৰ সমুদায় উপাৰ্জন আমি অকল দৰ্মহাৰ কাৰণেই খৰছ কৰিব লগীয়া হোৱাৰ কাৰণে আমাৰ অন্যান্য মূল সমস্যা বিলাকৰ কাৰণে আমাৰ আৰু টকা লাগিব। আজি আমাৰ বিভ্ৰমন্ত্ৰীয়ে কৃষিকে আদি কৰি কেনেকৈ উংপাদন বঢ়াব পাৰি তাৰ কাৰণে চেষ্টা কৰিছে ' কৃষি, শিল্প-উদ্যোগ, খনি আদি সকলো ক্ষেত্ৰতে যদি উৎপাদন বঢ়াব পাৰো তেতিয়াহলে, সেই উৎপাদনৰ জৰিয়তে আমাৰ দেশৰ সমস্যা সমূহ সমাধান কৰাত সহায়ক হব। সেইকাৰণেই মই আশাকৰিছোঁ যে, আমাৰ পৰিকল্পনাসমূহত লোৱা আঁচনি বিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰিবৰ কাৰণে চৰকাৰ ৰাইজ তথা চৰকাৰী বিষয়া সকলৰ ঐকান্তিক প্ৰচেষ্ঠা আৰু একাগ্ৰত_াৰ নিতান্তই প্রয়োজন আৰু সহায়ক হব। আমি দেখা পাইছো যে, আগতে প্রকল্প লোৱা হৈছে আৰু আঁচনিৰ মাজেদি সেই প্রকল্প বিলাক বাস্তৱত ৰূপ দিবলৈ যাওঁতে আমি কিছুমান বাধা পাইছে। সেইবিলাক বাধা দূৰীভূত কৰিবৰ কাৰণে আমাৰ সকলোৰে উমৈহতীয়া স্বাৰ্থ আৰু কৰণীয় আছে। তাত সকলোৰে সহযোগৰ আৱশ্যক। সেই আঁচনিবিলাক কাৰ্য্যকৰী কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সকলোৰে সহায়-সহযোগ নেথাকিলে আমাৰ প্ৰদেশৰ উৎপাদনত বাধা পৰিব। প্ৰদেশৰ সকলো থিনিয়েই সমাজৰ মানুহ। সকলোথিনি সামাজিক লোকে যদি প্ৰেদেশ খনৰ উন্নতিৰ কাৰণে হাত উজ্ঞান নিদিও তেতিয়াহলে আমাৰ মূল সমস্যাবিলাক সমস্যা হৈয়েই থাকিব, আমি সেইবিলাক সমাধান কৰাত বহুখিনি পিছপৰি যাম। বিৰোধী পক্ষৰ বক্ত,তাত প্ৰায়েই অমুকটো হোৱা নাই, তমুকটো হোৱা নাই ইত্যাদি কথা শুনিবলৈ পোৱা যায়। কিন্তু এই সমস্যা-বিলাক সমাধান কৰিবলৈ তেখেত সকলৰো জানো দায়িছ নাই ? নিজা নিজা অঞ্চলৰ ৰাইজক এই আঁচনিবোৰ কৃতকাৰ্য্য কৰি তুলিবৰ কাৰণে উল্গনি দিবলৈ এই প্রতিনিধি সকলে চেষ্টা কৰিছে জানো? অৱশ্যে এই কথাও স্বীকাৰ কৰিব লাগিব যে, আমাৰ চৰকাৰী কিছুমান বিষয়াৰ গাফিলতিৰ কাৰণেও এইবিলাকৰ বাস্তৱৰূপ দিয়াত আমি বাধা পাইছে। এইবিলাক

বিষয়ত সহায় সহযোগ আগনবঢ়োৱাৰ কাৰণে যি ব্যৰ্থতা হৈছে সেইকাৰণেই বহুত সময়ত চৰকাৰৰ ওপৰত অসন্তুষ্ট হোৱাতো স্বাভাবিক। আমি সদায়েই কৈ আহিছে। যে, ব্ৰহ্মপুত্ৰ বান্ধৰ যিখন আঁচনি কৰি ৰাইজৰ মাটি অধিগ্ৰহণ কৰিলে, অধিগ্ৰহণ কৰি মঠাউৰি কৰিলে আৰু বহুত ঠাইত সেই মঠাউৰিয়ে ৰাইজক বিপদতো পেলালে। কিন্তু অধিগ্ৰহণৰ কাৰণে ৰাইজে যিখিনি প্ৰাপ্য ধন পাব লাগিছিল সেই ধন আজিও পোৱা নাই। ১৯৫৫ চনৰ পৰা ১৯৭৫ চন পালেই। ৰাইজে চৰকাৰৰ ওচৰত সদায়েই আবেদন-নিবেদন কৰি আহিছে যদিও চৰকাৰে এই কথাটোৰ ওপৰত আজিও কোনো খাটাং সিদ্ধান্ত লব পৰা নাই।

ADJOURNMENT

Mr. Deputy Speaker : আপুনি আক পিচত কৰ। The House stands adjourned till 10 a.m. tomorrow the 8th March.

The House then adjourned at 11.30 A.M.

Dispur. 7/3/75.

P. D. Barua Secretary Legislative Assembly.